

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po nj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Naše vodilo.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je ustanovil svoje uradno glasilo. Izmed pristave narodno-napredne stranke se čuje pogostoma mnenje, da zna med našim listom in med uradnim glasilom izvrševalnega odbora nastati polemika. Nam se zdi to docela izključeno, ker ima naš list čisto jasno in točno smer, ki si je pa ni sam izbral, nego jo je določila narodno-napredna stranka sama.

Naše vodilo je bilo in ostane tudi v prihodnje program narodno-napredne stranke. Tega se bomo držali, po tem se bomo ravnali, v smislu tega programa bomo tudi sodili vse pojave javnega življenja.

Ta program, sklenjen soglasno na shodu zaupnih mož v Ljubljani, dne 15. novembra 1906, se glasi:

1. Narodno-napredna stranka hoče politično organizirati slovenski narod na temelju nacionalizma, demokratizma in svobodomiselnosti. Končni smoter stranke je, da pribori narodu svobodno nacionalno življenje in kulturno blagostanje na podlagi povzdige duševne izobrazbe, gospodarsko osamosvojitve in socialno pravičnost na podlagi enakopravnosti vseh stanov.

2. Stranka zahteva vsled tega kot temeljni postulat slovenskega naroda narodno avtonomijo, katere končni cilj bodi zedinjena Slovenija in združitev s Hrvaško.

3. Od države zahteva stranka predvsem glede slovenskih pokrajin priznanje in uveljavljanje popolne enakopravnosti slovenskega jezika v uradu in šoli, uvedbo slovenskega notranjega uradnega jezika, ustanovitev višjega deželnega sodišča v Ljubljani za vse slovenske pokrajine in ustanovitev poštne in brzojavnega ravnanstva v Ljubljani, enotno in samostojno organizacijo vsega slovenskega šolstva na podlagi slovenskega učnega jezika, ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani in vseh potrebnih slovenskih strokovnih šol.

4. Stranka se bo slej ko prej z vsemi sredstvi borila zoper neznosno zlorabo cerkve in duhovnih oblasti v

politične in posvetne svrhe, ter v ta namen zahteva tudi strogo ločitev cerkve od države. Zlasti stranka ne pripoznava cerkvi nikake pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo.

5. Za vse zakonodajne zastope priznava stranka načelo splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice na podlagi proporcionalnega volilnega sistema: Načelo splošne volilne pravice naj se uveljavi tudi v avtonomne zastope.

6. Stranka je za razširjenje avtonomije mest in občin sploh.

7. Stranka je pripravljena pospeševati strokovno organizacijo vsakega posameznega stanu.

8. Kmetijski stan hoče stranka braniti predvsem zoper nevarnost industrializiranja po tujem kapitalu ter zahteva v to svrhu izdatnih legislativnih sredstev zoper razkosavanje kmetij, ureditev kmetijskega realnega kredita, olajšanje dedinskih in prenosnih pristojbin itd., kot nujno potrebo smatra v interesu kmetijskega stanu pravično pogodbo z Ogrsko in take trgovinske pogodbe s sosednjimi državami, koristnejšo prometno tarifno politiko in sploh vse primerne naprave in naredbe v svrhu kvantitativnega in kvalitativnega izboljšanja kmetijske produkcije, višjo strokovno naobrazbo z ustanovitvijo kmetijskih nadaljevalnih šol z gospodinjskimi tečaji in končno krepko organizacijo kmeto-producenta ter varovanja kmetijskega ljudstva za starost.

9. Stranka polaga veliko važnost na to, da zadobi slovenski narod krepko in svobodno trgovino ter lastno industrijo. Obsoja trgovskemu stanu sovražno strankarstvo, na obe strani pogubno združevanje kmeto-konsumenta. Stranka smatra trgovstvu za potrebno večjo splošno in strokovno izobrazbo, v kar naj služijo meščanske šole trgovskega značaja, trgovske srednje šole in trgovske akademije. Zoper proletariziranje trgovstva zahteva stranka zadostne zakonite odpomoči, pozdravlja ustanavljanje pomožnih naprav za trg in industrijo, udeleževanje in združevanje domačega kapitala v interese osamosvojitve slovenske trgovine in razvoja slovenske industrije, razširjenje prometnih cest ter razkriva-

nja in izkoriščanja naravnih bogastev domačih dežel.

10. Krepe pomoči je potreben prav tako velevažni obrtni stan, ki hira v prvi vrsti na nedostatni strokovni in kupijski izobrazbi, na zastarelosti produkcije in pomanjkanju kapitala. Stranka se hoče torej boriti za ustanavljanje oziroma pomnoževanje obrtno-nadaljevalnih in meščanskih šol obrtnega značaja po meri lokalnih potreb in za organizacijo umetno-obrtnega šolstva. Treba je nadalje spopolniti obrtno združenstvo ter priboriti mu večji ugled in veljavo. Preskrbeti mu je cenejši in lažji kredit ter rešiti vprašanje o prepotrebni mojstrskih bolniških blagajnicah ter o preskrbi za starost in onemoglost.

11. Eden svojih glavnih stebrov videva stranka v zavednem in organizovanem uradništvu, čigar upravičeno stremenje za izboljšanje njegovega gnotnega položaja hoče vsled tega stranka z vsemi močmi podpirati.

12. Isto velja glede učiteljskega stanu, čigar gnotni položaj je tako krivičen in nevreden, da je smatrati izdatno izboljšanje tega položaja za eno najvažnejših kulturnih dolžnosti vsake ljudske stranke. Roko v roki s tem izboljšanjem pa se hoče boriti stranka tudi za povišanje znanstvene izobrazbe ljudskega učiteljstva.

13. Stranka popolnoma uvideva težavni položaj vsega delavskega stanu, zlasti onega, stoječega v službi veleindustrije in velikih prometnih podjetij ter z iskrenimi simpatijami pozdravlja samostalno socialno organizacijo tega važnega in enakopravnega stanu, želeč le, da si ohrani ta organizacija narodno podlago. Zlasti hoče stranka krepko podpirati potezanje organizovanega delavstva za omejitve ženskega in otroškega dela v tovarnah, za izdatno starostno in invaliditetno preskrbljenost vseh delavskih slojev in za brezplačnost vsega šolskega pouka.

14. V interesu prepotrebne razširjenja obzorja prostega naroda naglašava stranka veliko važnost ljudske literature svobodomiselnega in popularno znanstvenega značaja, ustanavljanje ljudskih knjižnic in prirejanje

javnih predavanj ter hoče vsa taka prizadevanja najizdatneje podpirati.

15. Končno stranka uvideva, da je slovensko ozemlje preveč eksponirano in naš narod premajhen, da bi zamogel s samopomočjo doseči zoper vse sovražnike zadostno zavarovano samostalnost; zategadelj hoče stranka iskati pomoči v intenzivnem kulturnem in gospodarskem zblizovanju in druženju z ostalimi slovanskimi narodi, zlasti pa jugoslovanskimi.

V teh jedratih določbah narodno-naprednega programa je začetno in določeno, česa se mora držati stranka. Tega programa se bomo dosledno držali tudi mi in spriču temu je po naši sodbi nemogoče, da bi kdaj prišlo do kake polemike z uradnim glasilom izvrševalnega odbora in s tem do kakršnegakoli razpora.

Podaljšanje dolenjske železnice zagotovljeno!

Na tem mestu smo že omenili dejstvo, da je Ljubljana vsled otvoritve alpske železnice v komercialnem oziru oškodovana, katere škoda se bo jasneje videla seveda šele tekom nekaj let. Istotako je znano, da je za Slovenec alpska železnica tudi v narodnem oziru nevarna, ker so z njo dobili naši narodni nasprotniki novo podlago in podporo v svojih germanizatoričnih stremeljenjih. Uprav pred kratkim smo govorili o tem.

Z zagotovljenim podaljšanjem Dolenjske železnice do ogrske železniške proge in z njeno zvezo z Ličko železnico, ki se ima zgraditi in ki pojde od Ogulina oziroma Karlovca do dalmatinskega obrežja, se bo pa imenovana škoda, če ne že odstranila, pa vsaj paralelizirala in sicer tako, da se dohodki, ki jih je odzvela Kranjski sploh in specijalno Ljubljani alpska železnica, povrnejo po novi železniški zvezi. Pri pravočasnem in pravem izkoriščanju te nove prometne proge, ki nam bo obsežne pokrajine, ki so še čisto nedotaknjene, če govorimo komercialno, za mnogo sto kilometrov približala, bo lahko Ljubljana kot njena izhodna postaja imela največjo korist in to tembolj, ker tvori Ljubljana za pokrajine, po ka-

terih pojde nova železnica, deloma že danes v gotovih bransah središče in preskrbljuje ta ozemlja z blagom. Temelj prometu Ljubljane s temi pokrajinami je torej že storjen, treba ga je samo povečati in širiti na dosegljivi reelni podlagi. Ker je slovenski trgovski potnik pri ondodnih trgovcih, Hrvatih ali Srbih, vedno dobrodošel gost, ne bo težko ljubljanski trgovini preteči konkurence drugih središč veletrgovine, ki bodo brez dvoma skušala polastiti se teh pokrajin, ki so bila zanje doslej terra incognita. Gotovo se bo ljubljanska trgovina tudi utrdila v tem ozemlju. Nova železnica prinese med ličko prebivalstvo, ki živi dandanes deloma še jako primitivno, novih potrebščin, katere zadovoljiti bo morala trgovina in stvar te bo, da bo imela od tega koristi, ne da bi pri tem deželo s preveč ponudbami gotovih predmetov prenasitila. Prehitra prenasitenost trga bi se v nedolgem času maščevala na prebivalstvu dotičnega kraja in na trgovini. Lahkomiselne dajatve kredita in komercialni roparski pohodi se maščujejo dandanes sami na sebi.

Toliko v malih besedah o komercialnem pomenu nove železnice za Ljubljano; o njenem tarifrpolitnem pomenu se bo pač moglo govoriti šele po njenem trasi-ranju, toda toliko se more reči že danes, da se bo mnogo trgovinskih predmetov, ki prihajajo dandanes po ovinkih na svoje določeno mesto, v bodoče spravljalo po novem, krajšem in cenejšem potu preko Ljubljane, s čimer se bo transit železniški promet znatno povzdignil, kar bo brezdvomno primoralo v doglednem času železniško ministrstvo, da ustanovi v Ljubljani ravnanstvenstvo državnih železnic, kar bo mestu le v korist.

S. Šk.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 18. oktobra.

Današnja seja je bila zopet jako burna.

Klofač je predlagal, naj bo članom brambnega odseka dovoljeno, da direktno zaslišujejo v slučajih neurednosti vojakov, ker pri vojaško-oblastvenem zasliševanju ne pride

jako častilakomna. Bila bi rada baronovka —

»Plebejka? Fi!«

»Plebejka. Rada bi bila baronovka in imela kakšen grb na posetnicah in na kočijah. Tu izvolite pogledati njeno fotografijo!«

»Fi, fi!« se je zgražal baron Muki. »Ta dama je idealno grda.«

»Na sliki je res grda, ker je slabo zadeta, v resnici je pa še grša. Toda; bogata je. Težka je šeststotisoč kron, poleg tega ima dve hiši v Brnu, imetje na Nižjem Avstrijskem in kaj vem kaj še vse. Ugladil sem vam pot! gospa pozna vaše razmere skoro kakor jaz. Pripravljena je, da vas vzame in vam odpíše takoj stoinpetdeset tisoč kron. Privolite in stvar je dogana! Nočete? Pomislite, toliko denarja! Graščine! Vile! Imetja v Cisu in Transu! Lovišča, konji, avtomobil!«

Baron Muki se je zaradi lepšega branil še nekaj časa. Hotel je videti častihlepo vdovo. Odpeljala sta se na Dunaj.

Zid Aron ni legal. Bogata gospa je bila v originalu še grja kakor na sliki. Imela je žabje oči, ribja usta in troje plebejskih podbradkov. Ali navzlic temu se je vdal baron Muki. Žid je prodal kavalirja kakor mešetar te le in prejel od ženina dolžno vsoto, od neveste pa maslnih deset odstotkov njene dote. Ko speča še par takih kavalirskih govedin, namerava uživati lahko zasluženi pokoj.

Rado Murnik.

LISTEK.

Prodani ženin.

Elegantni tridesetletni starček baron Muki Lauegger je ležal na divanu blejskega hotela. Zalostno se je držal; morile so ga mučne misli o prazni denarnici.

Dični barod Muki je bil poslednji in edini potomec slavnih prednikov. Gospod Evstahij, eden izmed njegovih pradedcev, se je odlikoval že pred prvo pravo križarsko vojno. Imel je največji brahor, golžun, golšo, putan ali krof na vsem Gorenjem Stajerskem. Kakor več tisoč drugih, si je dal prišiti tudi on krvavordeč križ na levo ramo in jezdlj proti Palestini, da bi pomagal reševati sveto deželo iz rok objestnih nevernikov. Toda k vsem slabemu nagnjeni Turki so tolpo navdušenih pustolovcev in klativitezov pobili in poklali blizu Nieceje. Tudi junaški Evstahij je tam prelival svojo kri. Sam sultan ga je hudo ranil z ostro damaščenko in mu odsekal ves prelestni brahor, putan ali krof. Navzlic tej bridki izgubi je ostal vrli Evstahij židane volje in srečno ubežal drugim nevarnim operacijam. Med potoma je našel mrtvega mohamedanca. Ko se je preveril, da se sovražnik ni samo potuhnil, ampak da res ne živi več, se mu je pogumno približal in vzel mrliču lepo pisani turban pa sabljo z mnogimi žlahtnimi kameni. Dragulji in svet-

lini so bili žalibog vsi le ponarejeni, zato pa so bile uši v pestrem turbanu pristne in vse v blagoslovljenem stanu. Kmalu je začutil Evstahij živahno gibanje pod čelado in zlasti na hrbtu pod oklepom. Dasi mož ni vedel mnogo o umni živinoreji, dasi je mnogo drobnih živalce deloma poizgubil, deloma v divji jezi pobil, jih je vendar še na stotine prinesel čez Bospor, Grško in Ogrsko domov. Odpravil se je naglo dalje na Nemško do cesarja Henrika Četrtega in mu poklonil uplenjeni meč za muzej. Vlada ga je vprašal, koliko jih je pobil; mislil je na sovražnike. Evstahij je odgovoril, da okoli petsto; mislil je na lazice. Povedal je tudi, da je žrtvoval kri in krof za slavo nemškega naroda. In ker ga je zmeraj srbelo pod oklepom, se je venomer zvijal in priklanjaj. Vse to je ugajalo cesarju tako, da mu je podelil plemstvo. Veseli Evstahij je dobil pozlačeno uš v grb in visokodonečni naslov Lausider von Lausbuckel. Pozneje so se jeli nekateri njegovih potomcev sramovati onega mrčesa, ker se niso učili zgodovine in torej niso vedeli, da so umrli vsled ušivosti veliki in fini gospodje, kakor Herodež, Sula, Filip Drugi etc. V drugi polovici sedemnajstega stoletja so si prisvojili baronat in prenašali ušivo ime v Lauegger von Laubüchel. Pozlačeno ljubko uš pa so popačili v nerodnega leva.

Rodovina baronov Laueggerjev je slovela po velikanskem bogastvu. Baron Muki je podedoval po starših, stricah in tetah lepo število tisočakov, gradov in mnogo sveta. V krogu

zvestih prijateljev pa je zapravljal vse to neverjetno kmalu. Obletem so mu pridno pomagale raznotere dražestne možakarice, posebno pa lepa dunajska plesalka Susi. Gospodična Susi je bila krasna, kakor olimpska Afrodit in neumna kakor domača gos na svoj rojstni dan. Baron Muki ji je dajal, kolikor je hotela; trapasta punca pa lepih denarcev ni nosila v hranilnico, temveč je hitro zažigala vsak dar s sorodniki, katerih je imela vse polno.

Pred dobrim letom je izdal baron poslednji bankovec in se ujel v mrežo dunajskega žida Arona. Dobil je od upnika polagoma dvajsettisoč kron, pa tudi te so šle kmalu rakom živžgat in ribam gost. Aron mu je pisal, da mu ne posodi ničesar več in je zahteval svojo svoto. Tudi sladka Susi se je jela kujati. Pisala mu je:

Serwas mit Sauagraut! Sei ka nixnuzix neidix Kammöhl und wanst mir stanta Peter ka Geld net schixt du! dann wast eh, was i thuar. Deine bis heit 8 Tag unwidarrufflich noch ewieh dräue sise Susi. Serwas ohne Zusehbeiss.

Te prenerodne razmere je premišljeval baron Muki in zato se je držal tako kisto. Kaj bi dejal stari Evstahij Lausiger von Lausbuckel, ako bi videl, kako slaba prede njegovemu potomecu?

Žalostni baron je vstal in stopil k oknu. Videl je skozi drevje kos divotnega jezera in nekaj zibljivih čolnov. Kar je zagledal spodaj ob bregu moža v obleki hribolazcev.

nič na dan, kar ni vseč vojaški oblasti. Pogajenik je zahteval pomnožitev vlakov na gorenjski progi.

Razprava o razmerah na železnici državnorožniške družbe se je danes končala. Minister Derschatta se je izrekel za podžavljenje te proge.

Veliko pozornost je vzbudil socialno demokratični predlog glede trpinčenja vojakov. Konkretni povod predlogu je ta: Neki dragonec Samt se je ustrelil, ker sta ga podčastnika Jelc in Sever grozovito trpinčila. Na interpelacijo v tej zadevi je domobranski minister izjavil, da sta bila Jelc in Sever obsojena na štiri mesece ječe, ni pa povedal, da sta bila takoj tudi pomiloščena in da sta potem tistega vojaka, ki je proti njima pričal, tako trpinčila, da se je tudi ta ustrelil.

Minister Latscher je bled kot smrt odgovoril, da ni ničesar vedel o pomiloščenju rečenih morilcev in je protestiral proti izreku, da na tisoče vojakov želi vojne, da bi se mogli maščevati svojim predpostavljencem.

Po dolgi debati, v kateri je Schunheimer ministra Latscherja pozival naj odstopi, — vmes so se zgodili tudi škandalčki, zlasti med Sternbergom in socialnimi demokrati, je zbornica s glasno sprejela socialno demokratični predlog, ki pomeni nezaupnico ministru Latscherju.

V zvezi s tem je bil tudi zgoraj omenjeni Klofačev predlog, čigar nujnost pa je bila odklonjena. Prihodnja seja bo v torek.

Pismo s Hrvaškega.

(Situacija v Pešti. — Okrepitev Madžarov. — Prvi nastop hrvaške delegacije. — Nadaljna taktika.)

V Zagreb, 17. oktobra.

Odkar je bila strta hrvaška obstrukcija v peštanskem parlamentu v zadnjem zasedanju ter sprejet zakon o železniški pragmatiki, s katero se zahteva znanje madžarskega jezika tudi od železniških uslužbencev na Hrvaškem, se še ni sestal hrvaški sabor. Naši delegati so takrat zapustili peštanski parlament z izjavo, da bodo zahtevali od hrvaškega sabora vzpričo tako očitnega kršenja temeljnega zakona navodil, kako naj v bodoče postopajo. Ker se dosedaj hrvaški sabor ni sestal, pred njim ima namreč strah Rakodezay, je hrvaška delegacija sklenila, da se o tem jesenskem zasedanju vrne v Pešto ter tam nadaljuje ostro opozicijo zoper sedanjo madžarsko vlado.

Ko se je storil ta sklep, se je zdelala situacija za hrvaško delegacijo dokaj povoljna. Za na jesen so se pričakovali veliki dogodki; krona se dolgo ni mogla sporazumeti z Madžari glede ustanovnih garancij, nadejati se je bilo velikega konflikta radi nagodbe, proletarijat je grozil z velikimi demonstracijami za splošno in enako volilno pravico. Ako bi se dejansko uresničile vse te nepravilnosti, in bi potem še zraven prišla hrvaška opozicija, eventualno tudi obstrukcija, bi bil to za madžarsko vlado zares težak vdarec.

No, današnji madžarski mogčeneži so zopet pokazali svojo nesporno politično izvežbanost.

Dobro so vedeli, odkod jim preti nevarnost, da to so v prvi vrsti sklenili kompromis s najnevarnejšim nasprotnikom, to je sklenili, da se g o d b o z Avstrijo.

Odnehali so ali za dolgo časa odložili uresničenje velikih svojih državnopravnih osnov, zadovoljili so se s formo, glavno pa jim je bilo, da še dolgo obdržev svojih rokah gospodarstvo v notranji politiki Ogrske in Hrvaške.

Ali naj pripuste, da jim krona oktroira splošno volilno pravico, ki bi osvojila široke mase, strmo glasila današnja aristokratsko oligarhijo in si pred Evropo pridobila simpatije? Čim se je torej posrečilo madžarski vladi, da je sklenila tako nagodbo, ki jo lahko predloži svojemu parlamentu, v tistem hipu se je njen položaj neizmerno ojačil.

To se je takoj opazilo že v prvi seji 10. oktobra. Velike socialistične demonstracije niso bile za gospodo nevarne, ker je policija držala demonstrante v primerni daljavi od parlamenta in poskrbela, da niso prekorajli začrtanih jim mej. Zato so Kossuthovci s toliko bahatostjo odbili interpelacijo v zadevi volilne reforme — seveda, saj bodo sedaj sami odločevali, kdaj da bodo milostno dovolili, da pride na dnevni red volilna reforma, in kaka da bude.

Hrvate so spočetka madžarski politiki bagatelizirali, kakor da bi jih ne smatrali za faktor, ki bi jih resno mogel spraviti v nevarnost.

Z ozirom na neke izjave hrv. delegatov se je sodelo, da je delegacija odnehala in da se je odrekla vsake obstrukcije. V resnici pa so bile vse izjave taktične narave, da preprečijo, da bi Madžari za novo zasedanje ne spremenili poslovnika ter s tem ne onemogočili hrvaške obstrukcije.

Prvi udarec je zadela madžarski vladi hrv. delegacija z interpelacijo dr. Mažuranića, ki je interpeliral radi spremembe režima na Hrvaškem. Pri tej priliki so delegati z burnim medključnim napadom Rakodezaya, ki si ne upa priti v hrvaški sabor, kjer bi ga vrgli iz zbornice. Motijo se Madžari, je rekel dr. Mažuranić, ako mislijo, da bi bilo pri nas glavnih ljudi in desperaterjev, ki bi se drznili dovoliti, da se uvede madžarski jezik in uveljavi edinstvena madžarska državna ideja, kakor jo priznava Rakodezay. Zaman bodo čakali na neslogo v hrvaško-srbski koaliciji ali med hrvaškim in srbskim narodom, ker tega ne bodo nikdar dočkali.

Govor je bil hrv. le v začetku so nekateri Košutovci klicali, naj govori madžarsko, toda so se pomirili. V stenografičnem zapisniku ne bo zabeležen, ker se ni hrvaškega stenografa. Justh je pozval pozneje dr. Medakovića, da se z njim dogovori glede hrvaškega stenografa.

Takoj so se Madžari maščevali na svoj način Hrvatom. Vršile so se volitve v razne odseke. Delegacija je imenovala svoje kandidate, toda nato so naenkrat — dočim so Hrvatje glasovali za sporazumno listo — izbrili Košutovci ime dr. Vrbanića, a mesto njega so napisali ime škofa Drohobeckega. Tega renegata, ki je pod Khuenom bil krut Khuenovec, pri preobratu 3. maja je postal koaliranec ter se kazal v prvih vrstah, pri spopadu delegacije z Madžari je postal zopet Madžar, ki izkorišča goli slučaj, da je izvoljen v delegacijo, a sedaj Madžarom reprezentira njim po volji Hrvaško! In Drohobeck je bil izvoljen. S tem so Madžari pokazali, da nočejo napram Hrvatom spoštovati nobenega parlamentarnega pravila. Njim je vse dopuščeno, vse sveto, da upognejo renitentno Hrvaško.

Drugi dan je nameraval Pavle iti na lov na prepelice. Rekel ni adjunkt nič, ampak zopet se je v njegovi glavi rodila misel nagajivka.

Peljeta se. Ko prideta do lovišča, pokaže Pavle na konja.

»Jej, jej, dobro, da sem zapazil; vidite, gospod adjunkt, tale konj je žrebec — grozna nesreča se lahko zgodi, ako srečamo kako kobilo —«

Strahopeti adjunkt ni dal Pavletu govoriti naprej, že je imel ob noge zunaj voza, kočijaža pa je pocuknil, rekoč mu:

»Ustavite, ustavite, greva dol, le naprej peljate, midva prideva peš —«

Pavle, ki ni bil nikdar brez pa in puške, je preiskal vse njive v obližji, nastrelil nekaj prepelice, adjunkt pa je korakal prav težko po cesti. V kraju, kamor sta bila namenjena, se oba zopet snideta.

»Hvala Bogu!« pravi adjunkt zahvaljujoč se, »znabiti bi bila sedaj že oba mrtva!«

Tujec je naš Pavle posebno rad zabaval; vedel je, da bodo njegovo slavo raznesli križem sveta in to se mu je dobro zdelo. Malo je bilo takih, ki Pavleta ne bi poznali.

V svojem elementu pa je bil takrat, kadar je razveseljeval naborno komisijo. Častniki so kar hoteli pisati, kar so slišali; bilo jim je vse novo. Domačini so Pavletove dovtipke že močno poznali, ker so se taisti v preteklih ponavljali. Pavle je imel veliko zbirko takih dovtipov in se je ob

A vendar pride izdatna prilika za hrvaško delegacijo, da pokaže svojo moč pri razpravi o nagodbi. Hrvaška ni bila zastopana po svoji vladi pri sklepanju te nagodbe, a vendar se z njo posega v temelje dosedanjega državnopravnega razmerja iz leta 1867., dočim hrvaško-ogrska nagodba izrecno določa, da se ta temelj ne sme premakniti brez zakonitega sodelovanja Hrvaške. Razen tega ni nova nagodba prav nič simpatična močni struji v Košutovi stranki zaradi zvišanja kvote. Tu morejo tedaj naši delegati uspešno posegati v debato, označiti hrvaško stališče, s katerim bodo morali vsi računati, da Hrvaška ne more glasovati za to nagodbo, kakor tudi ne more privoliti v kakšne gospodarske preobrate brez zadostnega jamstva za popolno zadoščenje na drugi strani.

V Pešto so prišli odposlanci dalmatinskih poslancev in »Jugoslovanskega kluba« v dunajskem državnem zboru, da se z našimi delegati dogovore glede skupne akcije napram nagodbi.

To skupno delo seveda strašno peče Madžare, ki bi radi imeli, da se odrečemo vsaki zunanji zvezi, temuč se pohlevno damo od njih striči po njihovi volji.

Akcija hrvaške delegacije se tedaj obrača na boljše. Naloga je res izredno težavna, da se izvijemo madžarskemu nasilstvu ter ne zapade narod s prenapljenostjo v kako katastrofo.

Obrtni vestnik.

Trgovski svet. V Avstriji imamo že dalj časa korporacije, katere so poklicane posvetovati se in sklepati, izjavljati se in tudi dajati inicijativno v strokovnih ali pa v stanovsko-strokovnih vprašanjih. Strokovna institucija za železniška vprašanja je železniški svet; strokovna uredba za presojo carinskih, zlasti carinsko-tehniških vprašanj je carinski svet. Stanovsko-strokovno zastopstvo za industrijske interese je industrijski svet, za kmetijske interese poljedelski svet, dočim je delavski svet poklican posvetovati in izjavljati se v vseh delavstva, zlasti industrijskega in obrtnega delavstva se tičejo vprašanj in predmetih. Nekaj mesecev je tega, kar vlada pripravlja ustanovitev novega stanovsko-strokovnega zastopstva za obrtnike — obrtnega sveta, da tako izpolni obljubo in izvede zagotovilo, ki ga je dala svoj čas ob posvetovanju o obrtni noveli. Obrtni svet bode organ, čigar poglavitni namen bo, varovati interese obrtniškega stanu in zastopati tudi interese male trgovine. Delil se bode v dva dela, prvi bo imel posebno nalogo, da sodeluje ob pripravljanju novih zakonov in uredb, ki se tičejo interesov obrtništva; drugega delokrog bode zlasti ta, da bode razmotrival in presojal naprave, služeče pospeševanju in povzdigi obrta. Po sestavi obrtnega sveta, kakor je nameravan, bode nova korporacija pred vsem zastopstvo obrtnikov, mali trgovci bodo s svojimi zahtevami komaj prišli do veljave, ker bodo njih zastopniki vedno v brezvplivni manjšini. Ker bodo tako po ustanovitvi obrtnega sveta imeli industrijalci, obrtniki in delavci svoja avtoritativna zastopstva, sestavljena iz zastopnikov vseh avstrijskih kronovin, je naravno, da bi trgovci tembolj občutili pomanjkanje podobnega trgovskega zastopstva. In vendar trgovskemu stanu po svoji številnosti,

važnosti, po svoji veliki davčni sili tako, kakor vsled dejstva, da ima povsem svoje, specifične interese, ne gre odrekati pravice, da se tudi za trgovski stan osnuje slična institucija. Čim je dana drugim produktivnim stanovom prilika za uspešnejše zastopanje svojih koristi in potreb, je naravno, da stan, ki je vsled tega sorazmerno, ne more ne more trpeti, da bi ostal prikrajšan. Trgovski stan potrebuje protitežja industrijskemu in obrtnemu svetu. Akcija, da se izpostavi trgovskemu stanu splošno avtoritativno zastopstvo, je že započeta; kakor se razmere razvijajo, je pričakovati, da se vse trgovske stanovske organizacije zavzamejo složno in združeno, da pripomorejo trgovskemu stanu — do trgovskega sveta. Obširen in važen delokrog bi imela taka korporacija, dokaj vprašanji eminentne gospodarske važnosti bi moral pretresovati. Vzemimo le vsa vprašanja glede trgovskih uslužbencev s svojimi posebnostmi, vprašanja o borzi, tvoritvi cen, konjunkturah, ureditve trgovskih informacij, nadalje vsa vprašanja o importni, eksportni, komisijski trgovini, nadalje železniška in prometna vprašanja sploh. Če se premisli, da je bil trgovski stan v zadnjih letih, ko so vsi stanovi prihajali s svojimi nemalimi zahtevami, uprav skromen, dasi se je mnogo zahtev, ki so izšle iz drugih stanov, izvedlo tako, da so trpeli interesi trgovine v večji ali manjši meri, se je pač z upravičenostjo nadejati, da se upravičeni želji trgovstva, utemeljeni po dejanski potrebi, pride od poklicane strani nasproti z vso pripravljenostjo.

Posredovanje za službe in mesta. Govorili smo zadnjič na tem mestu o službenih posredovalnicah različnih vrst in omenili, da je po določbah obrtne novele treba za posredovanje služb in mest, če se izvršuje obrt, obrtne koncesije. Predmetne določbe obrtnega reda so v bistvu sledeče: Osebe, ki prosijo za koncesijo, morajo biti neomadeževane, zanesljive za izvrševanje takih poslov, zadostno omikane in morajo dokazati, da imajo primerne prostore za posredovalnico. Koncesije se izdajajo le, če je dana krajevna potreba. Ob presojanju krajevne potrebe se je zlasti ozirati na to, ali in v koliko so v občini že zadostno poskrbeli za posredovanje služb in mest država, dežela, občina in društva. Če imajo take korporacije že kakšno posredovalnico, jim je dati priliko, da povedo svoje mnenje glede ustanovitve koncesijonirane posredovalnice. Če ugovarjajo, pa se navzlic ugovoru podeli koncesija, imajo pravico, pritožiti se tekom 14 dni. Pritožba ima odločilno moč, to se pravi, koncesijonar ne sme otvoriti posredovalnice, dokler višje oblastno ni razsodilo pravomočno o podani pritožbi. Zakon dopušča, da se koncesija podeli samo do preklica. Koncesija se lahko podeli za posredovanje služb vseh vrst, ali pa le za službe gotove vrste. Kdor ima koncesijo za posredovalnico, sme tuje ženske, ki iščejo dela, prenočevati le, ako ima pravico, dajati tujcem prenočišče. Imetnik koncesije more izvrševati posredovanje dela le sam, dajati posredovalnico v zakup ni dovoljeno. Prošnji za koncesijo je priložiti poslovni red, ki mora navajati zlasti tudi pristojbine, ki se bodo pobirale za posredovanje. Poslovni red mora biti razobešen v posredovalnici, brez dovoljenja političnega oblastva ga ni smeti izpremeniti. Imetnik koncesije ne sme dajati ali prejemati predljudov ali kavejci za mesta, za katera po-

sreduje. Pripomniti je, da se morajo novih določb držati tudi one osebe, ki so imele posredovalnice še, predno je stopil v veljavo novi obrtni red.

Ministrstvo pred krizo.

Praga, 18. oktobra. Češke parlamentarne stranke imajo sedaj v rokah usodo Beckovega ministrstva. Ako namreč zavzamejo češke stranke opozicijsko stališče proti nagodbi, sta češka ministra dr. Fort in dr. Pacak primorana odstopiti. Mladočehi, iz katerih vrst sta oba ministra, se morajo ali podvreči večini ostalih čeških poslancev ali pa stopiti na stran ter prepustiti ministrska sedeža strankam večine.

Nagodba in Hrvatje

Dunaj, 18. oktobra. Poslanec Biankini je povedal dopisniku »Agr. Ztg.« o nagodbi: »Hrvatje, ki so že leta oškodovani vsled dualistične vladne oblike, so tudi pri nagodbi po mačehovsko zanemarjeni. Na naše pravice se ni ozirala ne ogrska ne avstrijska vlada. Dasi smo na Dunaju in v Budapešti zahtevali, da se mora k nagodbenim pogajanjem po § 4. nagodbe iz leta 1868 pritegniti tudi Hrvaška, niso slušali te želje. Šli so preko nas ter nas prezirali. Madžari imajo sedaj zopet proste roke, da gospodarijo na Hrvaškem po svoji volji. Določbe nove nagodbe ne nudijo Hrvaški nobenega varstva. Proti vsaki pravici je dobila železničarska predloga, ki zanaša madžarsčino v deželo, zakonito moč. Z izgovorom, da morajo biti za otroke za enih uradnikov madžarske šole na Hrvaškem, se ustanavlja čimdalje več madžarskih šol. Da pod takimi okolnostmi Hrvatom ne more biti nagodba simpatična, je umevno. — Kar se tiče razširjenja doljenjskih železnic za zvezo z Dalmacijo, ne odgovarja idealni progi Knin-Noví, ki jo mi želimo. Po mojem mnenju pa bomo morali na zgradbo doljubljene dalmatinske železnice še dolgo čakati. Z zgradbo železnice Bugojno-Split smo v tem oziru imeli že slabe izkušnje. Vkljub temu, da je bila ta zgradnja že davno sklenjena, se prog a vendar le ne gradi. Na mojo tozadnevno urgenco v delegacijah je odgovoril minister Burian: »Ne morem reči, da smo z nagodbo prišli v boljšo pozicijo. Velika politična vprašanja ostanejo za nas nerešena.«

Ogrska neodvisna stranka proti nagodbi.

Budimpešta, 18. oktobra. V neodvisni stranki se snuje frakcija stranke 48letnikov, ki bodo nastopili z vso odločnostjo proti nagodbi. Skupina bo štela najmanj 15 poslancev. V klubu neodvisne stranke se je izrazil minister grof Apponyi, da nikakor ne odobrava, da bi stranka kaj sklepala glede banke. Ogrska vlada se je dogovorila z avstrijsko, da se bančno vprašanje izloči, dokler banka sama ne prosi za podaljšanje privilegija. Ako bi se od katerekoli strani zavzelo v tej stvari drugačno stališče, bi bil primoran odstopiti.

Reforme v Macedoniji.

Carigrad, 18. oktobra. V merodajnih turških krogih so zelo hudi vsled odgovorov srbske, bolgarske in grške vlade na najnovejšo noto Avstrije in Rusije zaradi reform v Macedoniji. V teh krogih izjavljajo, da turška vlada ne pusti, da bi se male

(Dalje v prilogi).

Naš Pavle.

(Konec.)

Neki uradnik, ki so ga imeli za »Pepeta«, pride v nedeljo popoldne v krčmo, da se malo okrepča, predno se odpelje na »komisijo«. Voz je že čakal pred gostilno. Pavle, ki bi imel iti z njim, ki se mu pa ni ravno ljubilo, si izmisli šalo. Vreme je bilo krasno, nobenega oblaka na nebu. Pavle se muza okoli okna, gleda na vse strani proti nebu in prične: »Hm — hm — zmajajoč z glavo.

»Kaj bo?« ga vpraša uradnik. »Kaj Vam ne ugaja?«

»Hm — hm, to se ne izide dobro!«

»Kaj mislite?«

»Predno mine ura, gospod adjunkt, bo nevihta — videte oni oblček na nebu —?«

»Ha!« se zasmee uradnik, »saj je vse jasno — nič ne bo, nič — danes že ne!«

»Jaz se nikdar ne motim!«

Uradnik pije naprej, vendar hodi večkrat k oknu gledat, kaj je z oblakom. Postal je nervozen.

»Prav pravite, gospod doktor«, dé potem počasi in pomenljivo, zroč proti jasnemu nebu, »tudi meni se stvar ne zdi popolnoma nedolžna — tisti oblček tam — hm — moker pa bi res ne bil rad — aaa, nič — ne gremo, slišite kočijaž, danes ne gremo, jutri ob tem času!« —

posebni prilikah doma pripravil, da ni kaj pozabil, pripovedoval pa je svoje anekdote po vrsti, tako, da so domačini že naprej vedeli, kateri dovtip sledi temu ali onemu, in ravno to je spravilo v družbo največjo živahnost.

Naborne častnike je Pavle vselej vabil k sebi na obed, in kako radi so se mu odzivali! Vedeli so dobro, da ne dobe v nobeni gostilni takih jedi, kakor pri njem. Najizbranejši reči je Pavle s prebrisano tovrsto dobro jedca naročil v to svrhu od vseh strani ter je obed pripravil — sam. Bil je izborni kuhar in kdor je bil enkrat njegov srečni gost, tega je vedno vlekel k Pavletu nazaj.

V prejšnjih časih je imel naš Pavle večkrat prijatelje pri sebi na obedu, skrbel pa je tudi zmerom za kako šalo. Cele burke, razposajene do skrajnosti, je uganjal, norčeval se je pa rad iz tistih, ki so se sami povabili k obedu. Z izgovorom, da jih hoče posebno odlikovati, jim je pripravil časih divjega mačka ali lisico, ter jih po končanem obedu vprašal, ako jim je šel zajec v slast; ko jim je pa za kazen povedal, kaj so jedli, se je krčevito smejal, ako so bežali iz sobe, da ustrežejo neizprosni sili.

Največ smehu je povzročil komičen prizor, s katerim je vlekel nekoga uradnika, žal, da ta prizor ni za javnost.

Ko je praznoval naš Pavle svoj god, si ga že rano v jutro videl počasi stopati po ulicah.

Kdor mu je prišel nasproti, mu je čestital. Pavle se je ustavil, podal prijatelju »štampel« ter mu izborne slikovke našel iz steklenice, ki jo je nosil pod pazduho, mu potem iz male stekleničke natrosil na roko tobaka za nos, dvignil roko proti klobuku v pozdrav ter nadaljeval pot, ne da bi bil črnil besedice.

Tobačnice naš Pavle ni imel. V tej se, je dejal, tobak preveč razdiši, najboljše je steklenica.

Lepa godba ni ugajala ušesom našega Pavleta — očaranega pa se je kazal — in to gotovo le iz šaljivosti — kadar je videl Napolitanca dudlčca z velikim bobnom na hrbtu, na katerega je udarjal z betona, pritrjenim na komolec, ter s činelami, od katerih je vodil trak do pete zato, da je »umetnik« z njo pritiskal kakor kovač na meh ter s činelami spremljeval svoje izvirne komade, dočim je z glavo, kjer je imel čelado polno zvončkov, otrsral ter tako skupno dosel vrhunec glasbene krasote.

»To je glasba!« je kričal naš Pavle, »ta zna!« ter je vrgel Italijanu celo pest drobiža, češ, kaj takega se mora podpirati.

Kakor smo že omenili, je bil naš Pavle izborni lovec; racionalen, previden, usmiljen. Kadar je videl, da je divjačina dosti, ni pustil več streljati. Njegova lovišča so bila zelo prostrana, šalil se je, da v njegovih loviščih solnce ne zaide.

S svojimi lovskimi čuvaji je

imel dokaj šale. V njegovem lovišču so ustrelili zadnjega jelena na Doljenjskem in ko so v Belokrajini zadnji volkovi plašili prebivalstvo, je naš Pavle aranžiral lov nanje na poziv politične oblasti in je imel zadoščenje, da so ubili tri volkove, druge pa prepodili, da ni bilo nobenega več blizu.

Kot zdravnika so imeli ljudje našega Pavleta zelo radi, pomagal je vsakomur prav rad, ne glede na to, ali je dan ali noč, ali je leto ali zima; ako je videl, da je bolnik siromak, ni od njega nič zahteval, pač pa mu je sam gmotno pomagal. S svojo marljivostjo si je pridobil zlati zaslužni križec.

Tožil ni nikdar nikogar, na svojo dolžnike je pozabil in s tem žrtvoval nekaj tisočakov.

Tak je bil naš dragi Pavle. Vidiš ga, kako se nam smeje iz visočin, češ, jaz imam že svoj prostor tu gori, le smejajte se sedaj, če se imate komu. On gleda dol na nas, ki čutimo njegove poglede; solnčni žarki so njegovi pogledi, ki zopet in zopet vzbujajo v nas ljubezen do redkega šaljiveca. Njegov duh polni vse prostore; mi se smejemo, radujemo, kakor da ga imamo v svoji sredini in neizbrisljivo nosimo v sebi zavest: Takega originala ne bo več!

balkanske države vmešavale v macedonsko reformno akcijo.

Sofija, 18. oktobra. »Agence Télégraphique Bulgare« poroča iz Carigrada: »Nemčija ne vztraja pri zahtevi, da bi morali justične reforme v Macedoniji, kakršne je uvedla turška vlada, kontrolirati zastopniki vseh šestih evropskih velesil, ki sodelujejo pri macedonskih reformah. Postopanje Nemčije v tem oziru je isto, kakor je bilo pri uvedbi finančne kontrole.«

Roparstva na Ruskem.

Petrograd, 18. oktobra. Iz Moskve je došla vest, da je moskovska kriminalna policija bila soudeležena pri mnogih roparskih napadih. Policijski načelnik in mestni glavar sta odpuščena.

Varšava, 18. oktobra. Petnajst oboroženih roparjev je napadlo blagajnika železniške postaje v Lodzu, ki je v spremstvu dveh kurirjev in dveh sprevednikov nesel 22.000 rubljev v banko. Eden roparjev je v boju padel, vendar so odnesli denar.

Francoske finance in cerkvene umetnine.

Pariz, 18. oktobra. V večeršnjem ministrskem svetu je poročal finančni minister o državnih financah. Leto 1906. je zaključilo s primanjkljajem 14 milijonov frankov. Ako se upoštevajo velika vojaška bremena in okolnost, da se za ravnotežje določena emisija obligacij za 57 milijonov ni porabila, mora se smatrati finančni položaj za povoljnega. Upravno leto 1907. se bo vključlo ekspediciji v Maroko in vključlo elementarnih neizdatkov v južni in srednji Franciji zaključilo s prebitkom. Tudi v letu 1908. bo mogoče ohraniti v državnih financah ravnotežje, ne da bi se nalagali novi davki, ali da bi bilo treba poseči po emisiji obligacij. — Naučni minister Briand je opozoril na tatvine v cerkvah, ki se zadnje čase množijo ter namignil, da cerkvene umetnosti spravlja duhovščina iz cerkve. Zaradi tega je nasvetoval zakon, naj bi se cerkvene umetnine hranile v narodnih muzejih dotičnih okrožij.

Konec mirovne konference v Haagu.

London, 18. oktobra. V snočnji seji je odobrila konferenca vse zaključne akte razum švicarske rezerve. Danes zvečer se konferenca zaključila. Podpisovanje aktov se vrši jutri. V nedeljo in ponedeljek odpuštujejo vsi delegatje.

Boji v Nizozemskih kolonijah.

Pariz, 18. oktobra. Nizozemska ekspedicijska sila na otok Flores je nadelala na hud odpor. Več vasi je bilo treba zavzeti po ljutih bojih. Uporniki so imeli 198 mrtvih.

Ali bo vojska med Ameriko in Japonsko?

London, 18. oktobra. Japonški poloficijski časopis »Sun« je prinesel brzojavko iz Washingtona, ki razmotriva o tem, ali se pripravljata Roosevelt na vojsko z Japonsko. Imenovani list trdi, da gre celo ameriško brodogradnjo na Filipine, kamor pošljejo težke topove in morske mine. Mornaršiki Japonske in Amerike delujeta mrzlično. Roosevelt je ukrenil prav take odredbe, kakršne je nasvetoval Mac Kinley pred špansko vojno.

Dopisi.

Iz Železnikov. Ker nečem ustreči želji, vedno žegnega, a še bolj gotovo vedno s h e g a »Slovenčev« dopisnika, mu na njegov sobotni dopis sledeče odgovorjam: Niti en dopis v »Slov. Narodu« ni izbruh onemogle jeze, še manj pa zavisti, ampak žrjavica za prizadete klerikalne podrepanike. Menda ni nečast, da ima »Slov. Narod« verodostojnega dopisnika, pač pa se lahko sramuje »Slovenec«, da ima v celih Železnikih samo enega dopisnika in to takega, da bi prodal ves klerikalni Izrael za frakelj ta grenkega. Župan naj se za vso jerhovo, kar je je pobral zadnji čas po časopisih, zahvali svojemu sinu, ki je »Slovenec« poročevalec. Da bi župan s svojo jerhovo ugnal liberalce v kozji rog, mu še Bečkov Prime ne veruje. Pri zadnji občinski seji so ravno liberalci, ki so v manjšini, ugnali klerikalce z županom vred v kozji rog. Še celo Štrajner, ki ima namazan jezik s farovskiimi piščanci in Čočovim vinom, je to pot zlezel pod klop. Da bode glede čipkarske šole — ki pa dvomim da bi mogla oživiti propale Železnike — izgovorjena končna beseda, rečem le, da imajo za nje ustanovitev poleg ravnatelja Vogelnika izključno zaslugu tukajšnji nadučitelj in njegova so-

proga ter bivši župan gospod F. Košmelj. Menda to ni še nikakoli zaslug, če župan ob otvoritvi te šole zleze na en »Frankov« zabojo in z njegova pripet: »v čigavem imenu hočem to šolo otvoriti«. Kako je župan razsipe, se bode videlo natančno ob novem letu, ko bodo računali predloženi. Takrat naj Štrajner, mesto da bi s svojim podedovanim premoženjem dober stal za županovo poštenost, rajši poravna primanjkljaj in potem ga bode še kak liberalce spoštoval. Naklado na žganje in pivo obrača župan v korist občinskim revežem, pravi nadalje dopisnik; to nam ne more biti umljivo. Dočim so pri prejšnjem županu dobivali občinski reveži gotovo vsako leto dvakrat izredno podporo, dasi ni bilo nikake posebne naklade, ne dobi danes nihče take podpore. Oče župan, katere reveže pa podpirate? Kar se tiče sklepa občinskega odbora radi naklade na pivo in žganje, je bilo mogoče, da ni prišlo tako natančno v zapisnik, ker smo županu takrat vsaj površno zapuili in bi bil gotovo v tem oziru močnejše postopal, ko bi naprej vedel, da mu bode to provzročilo toliko britkih ur. Za podpise na rekurzu pa trdim, da so bili dobljeni le, ker sta jih na sleparski način pobirala Štrajner in Blažkov Joža. Poskusita naj danes kaj enakega, se jima bode v več krajih mudilo čez prag. Kar se pa tiče razpusta občinskega zastopa, bi pa človek mislil, da bodo klerikalci sami delali na to, saj se Blažkov Joža baha povsod, kjer hočejo tega pridgarja poslušati, da jim je pri bodočih volitvah zagotovljena zmaga v vseh treh razredih. Torej na noge! Dvotretjinska večina pa bode prav v kratkem razbita, ker sede med po-božno klerikalno večino tudi možje, ki so nevarni tuji lastnini. Tudi oče župan bode moral dati precej za žafo, a mu garantiram, da ostane navzlic temu še vseeno umazan. In Kovaški vrh? Koliko kronce ste znosili k dr. Schweizerju — ki, kakor Renove pravi, zna konsume reševati — predno je uskok Peter kaj vedel za zadevo — in še sedaj vas omenjeni zastopnik ljudstva tirja, dasi ni dosegel drugega kot blamažo. Sedaj bi vi radi odgovornost zvrnili na njega. Jaz trdim, da ni nihče drugi pokopal Kovaški vrh, kot Štrajner, ki je hodil po svete okrog starih kmečkih pravdarjev in le razsodnosti ljudstva naj se ta hujšak zahvali, sicer bi mu bil gotovo že kdo prešel kosti. Železo-obrtno zadružno pa ni nihče drugi pokopal, kot ravno župan. Zastopnik trgovskega ministrstva, ki ga je vodil uskok Peter, ni župana čisto nič nadlegoval glede delavskih moči, vprašal ga je le, če bi mogla občina za morebitne naprave, in to državne, prevzeti jamstvo. Seveda, oče v svoji omejenosti ni o tej važni zadevi nikogar vprašal in je čisto kratko odgovoril, da ne. No, zdaj pa imaš, če župan svojim soobčanom in to trpinom nič ne zaupa, kako pa bode kdo drugi. Torej ne zavijati. Sramota je pač za trg, da mu načeluje tak mož, ki občini daje tako sramotno spričevalo in to nasproti vladni osebi. Oče, to vas bode še bolelo. Sedaj pa vprašam dopisnika, kako more Petra imenovati uskoka? Duša prodana, ko bi imel ti toliko značaja v sebi, kot ga ima uskok Peter, bi pač lahko nekaj veljal v trgu, in magari, da bi bil tudi klerikalec, tako pa pusti na miru ljudi, saj te je leži, da jim ne moreš z nobenim poštenim sredstvom nasproti, da te še bolj ne razkrinkajo. Tudi uskok.

Glasovi z Jesenic.

— Jesenice pod klerikalno-nemško zastavo. Cela Slovenija nima občine, kjer bi politična borba tako razjedala občinsko gospodarstvo kakor na Jesenicah. Pred dobrimi petimi leti je podlegla pri občinskih volitvah nemška tovarniška stranka proti združenim slovenskim strankam. Pri zadnjih volitvah se je tudi nameravalo skupno postopanje Slavencev. Toda to pot je zadela napredna stranka na najzagrizenejši klerikalizem, ki ni poznal drugega nego strankarstvo. Narodnostno vprašanje ni prišlo niti v poštev. Vsled tega so se pogajanja razbila in posledica je bila — združitev Nemcev in klerikalcev. Tri leta se je borila slov. napr. stranka z dvema močnima strankama in le tisti, ki je sam živel v tem boju, ve, kaj je pomenil ta boj in koliko osebne požrtvovalnosti in vztrajnosti je bilo treba. Kot radikalno narodni strankarji nismo nikdar mislili na zvezo z Nemci ter smo bili tudi uverjeni, da tega ne store slovenski klerikalci v naši nevarni slovenski postojanki. Pa ravno tu se je pokazala politična in narodna korupcija v klerikalni stranki. V trenutku, ko so se razbila pogajanja med Slovenci, je bila že tudi sklenjena zveza klerikalcev in Nemcev, delo pokojnega ravnat. Luckmann a, ki je, dasi nerad, v danih razmerah vendar skoval to nečedno pobratimstvo. Od takrat so Nemci in

klerikalci kot enotna stranka nastopali proti slovenskim naprednjakom, ter se s tem pravzaprav bojevali proti Slovenstvu na Jesenicah. Nikdar ne bi bila slovenska napredna stranka podlegla, da ni v zadnjem trenutku prišlo na pomoč klerikalno-nemški klik c. kr. vlada ter upravno sodišče na Dunaju, ki je v prav bengalični luči pokazalo svojo pravico-ljubnost. Slovenski klerikalci se danes morda smejejo, ker se ne zavedajo, da so kakor brezvestni rablji skozi tri leta izvrševali hudodelstvo oskrumbe nad slovensko narodnostjo, ker so s svojim pobratimstvom z Nemci ubijali narodni čut slovenskega prebivalstva. Klerikalci se danes domišljajo, da so gospodarji občine, dejanski pa jih bodo Nemci še nadalje prostituirali, da potom demoralizacije umorijo zadnjega začetnega Slovence na Jesenicah. Čut sramote napram javnosti je zamlj med klerikalnimi voditelji na Jesenicah, zato bi bila edina rešitev iz teh za slovensko ljudstvo sramotnih razmer, da se prebivalstvo samo upre ter ugonobi ta ostudni in nenravni divji zakon Nemcev in Slovencev.

— Občinske volitve za prvi volilni razred so se vršile v torek, 15. t. m. Ker se slovenski napredni volilci sploh niso volitve udeležili, so bili izvoljeni sledeči kandidati: klerikalno-nemške zveze: Čuk Karel, kaplan; Črne Valentin, čevljar; Mencinger Jožef, gostilničar; Pretner Jakob, krojač; Krivec Franc. ?; Vilfan Jožef, tovarniški uslužbenec; Klinar Jožef, tovarniški uslužbenec. Res ganljivo je bilo videti, kako so slovenski duhovniki — drugih volilcev namreč nimajo klerikalci v prvem razredu — volili skupno s pristnimi nemškimi liberalci. Imenovanih sedem klerikalno-nemških odbornikov je bilo izvoljenih s sedmimi nemškimi glasovi in s 4. reci štirimi klerikalnimi. Slovenska ljudska stranka je lahko ponosna na izid teh volitev, saj je tu dosegla višek korupcije, ki ga ji ni najti para po vseh slovenskih deželah. In stranka, ki se vzdržuje na površju s čifutskimi in nemškimi glasovi, hoče biti slovenska in ljudska. Zdaj je pač rešena vera in sveta cerkev. Da bi se ljudem že vendar enkrat odprle oči!

— Učiteljica Ema Schitnik je volila prav po nepotrebnem z Nemci, menda v zalhavo, da so jo pred kratkim takorekoč vrgli iz svoje službe. Nič nimamo proti temu, če kdo neustrašeno pokaže svoje prepričanje, vendar pa se od izobražene ženske lahko zahteva toliko ponosa in konsekvencnosti, da ne službuje na slovenski šoli med slovenskim prebivalstvom! Sapienti sat!

— Sedanji občinski odbor ima 31 odbornikov, in sicer imajo naprednjaki 8 glasov, klerikalci 6 in Nemci 16. Pravzaprav računajo klerikalci, da imajo 13 pristašev, toda to ni res. Neodvisnih in samostojnih je samo 6, vsi drugi pa so uslužbenec tovarne, ki gredo za klerikalci samo toliko časa, dokler ne zahteva tovarniško vodstvo nasprotnega. Danes je torej nemško vodstvo tovarne dejanski gospodar slovenskih Jesenic. In vsemu temu je kriva narodna brezbriznost klerikalcev, ki se bojujejo za vero z — nemškimi liberalci!

— Inšpektor Opitz, dose-danji vodja tukajšnjega gradbenega vodstva, je prestavljen v Novo mesto na Dolenjskem, odkoder se gradi nova železnica preko Metlike v Karlovec.

— Nadučitelj Jožef Medič je dobil dopust, s katerega se ne povrne več, ker je prošil za stalno vpokojitev. Nastanil se je v Waidhofenu na Dolenjem Avstrijskem. V par mesecih bo razpisana nadučiteljska služba na Jesenicah!

— Zaupen dvogovor. Neposredno po občinskih volitvah se srečata na jeseniškem kolodvoru tovarniški nemškutar S k a k a č in j e s e n i š k i k l e r i k a l e c M u l e c. Skakač (ljubeznjivo): Grüss dich Gott! Heute kann ich dir also schon zum ersten Sieg gratulieren! Mulec (smehljaje): Hm, kakor se vzame, župana še nimamo, liberalci imajo trede butice in bojim se, da nas bodo motili v medenih tednih. S.: Was, ich glaube die sind jetzt so beiläufig fertig. M.: Nič jim ni zaupati in bogve, če zopet kaj ne iztaknejo. S.: Nur nicht verzagen, wir müssen den Leuten zeugen, dass diese liberalen Schafköpfe von der Gemeindevirtschaft absolut nichts verstanden haben. M.: Dobro, toda delavstvo, ki je zvesto hodilo za nami, pričakuje pečenih piščet. S.: Aber, dieses Gesindel wird schon die Fabrikseitung mundtot machen, unser Direktor ist in dieser Beziehung ein ausgezeichnete Mann. Und das Gute dabei ist, dass die Tölpel von einer Organisation keinen Begriff haben. M.: Kar imajo, to vodimo mi klerikalci. S.: Dobro si povedal, mein lieber Freund. Die klerikale Partei muss nur die verlumten Sozialdemokraten und Liberalen, die sogar mir

einmal so unverschämte an den Leib gerückt sind, fernzuhalten wissen. M.: Ne boj se, prijatelj, tudi mi vemo, kje nas črevelj žuli. S.: Weisst was, unter uns gesagt sind ja unsere Arbeiter eigentlich saudumm. Driiben in Deutschland und Belgien geht es ganz anders zu. M.: Molči, stene imajo ušesa in tam se nama bliža liberalni Gorjanec, če sliši, da govori-va nemško, bo zopet toliko vpitja... G. (pozdravi prezirljivo): Na zdar! M. in S. (oba plašno): Servus! S. (ko odide liberalce G.): Recht hast du, vi klerikalci ste prebrisani ljudje. Also auf Wiederschauen Herr Kolega bei der Gemeindevsitzung. Heil! Mulec (z globokim poklonom): Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Oklic!

Podpisani pripravljali odbor hotelske družbe »Triglav« se z novim oklicem še enkrat obrača na častito občinstvo s pozivom, da omogoči s podpisovanjem deležev ustanovitve hotelske družbe »Triglav«, ki se doslej radi premajhne udeležbe še ni mogla ustanoviti.

Kakor znano, je pripravljali odbor kupil v Bohinjski Bistrici krasna poslopja, v katerih se je letos hotelski obrat že izvrševal. Tudi ob Bohinjskem jezeru so že kupljena zemljišča; vse to za jako nizko ceno in da bo imel vsakdo natančno sliko o finančnem položaju, priobčujemo javnosti, koliko so stali nakupljeni objekti in zemljišča.

I. Dvoje dvonadstropnih vil z gospodarskimi poslopji in lepim parkom (bivše Ceconijevo posestvo) je stalo 78.000 K.

II. Bivši hotel železniškega ministrstva z gospodarskim poslopjem je stal 15.000 K.

III. Zemljišča ob Bohinjskem jezeru, tako na spodnjem kakor na zgornjem koncu, v obsegu okrog 35.000 m² so stala 37.430 K 39 vin. Prenosna pristojbina, posredovanje, notarske in zemljemerske pristojbine za vse skupaj pa 7489 K 39 vin., torej znaša nakup s stroški in pristojbinami 137.919 K 49 vin.

Strokovnjak in sodno zaprišene cenilec je pa cenil posestvo pod I.) 130.000 K in posestvo pod II.) 70.000 K, torej skupaj 200.000 K proti čisti kupnini 93.000 K.

Nakupljena poslopja so se primerno adaptirala za hotel z restavracijo in za letoviška stanovanja in so vsa adapejska dela z uredbo parka, instalacijo razsvetljave, vodovoda in hišnega telegrafa stala 28.380 K 82 vin. — Popolna oprema vseh poslopj s pohištvo, perilom, gostilniškim in kavarniškim inventarjem in petih kuhinj je stala 44.077 K 43 vin. Račun reklame, pisarne, agitacije in uprava hotela ter davki in zavarovalnina znaša pa 6126 K 58 vin., torej vsa potrebščina 216.504 K 32 vin., pri čemer niso vštete obresti za glavnico, s katero se je vse to pokrilo.

Da se torej ustanovi družba, ki bo vse to prevzela, je potrebno, da je podpisanih za 250.000 K do 300.000 kron deležev, ker se mora imeti nekaj obratne glavnice. Iz povedanega je razvidno, da se je prav ceno vse nakupilo in da se bo podjetje sprčo velikanskega navala tujcev v Bohinj tudi v kupčijemskem oziru dobro obneslo in obrestovalo.

Iz načrta pravil za hotelsko družbo »Triglav« navajamo najvažnejše točke.

Namen družbe je v prvi vrsti v Bohinju graditi hotele in kopeli, skrbeti za prometna sredstva in za druge tujski promet pospešujoče naprave. Ima pa pravico razširiti svoje delovanje tudi na druge slovenske pokrajine. Osnovna glavnica sestoji iz od posameznih družabnikov polno vplačanih deležev in skupnem znesku 300.000 K. Deleži znašajo 500, 1000, 2000, 3000, 5000, 10.000 in 25 tisoč K.

Za vsakih vplačanih 500 K se ima pri glasovanju en glas.

Vsak družabnik jamči samo za svoj delež in so vsaka naknadna plačila izključena.

Pripravljeni odbor po ureditvi lepega podjetja še enkrat vabi vse rodoljube k pristopu, in sicer določuje zadnji rok — 15. decembra t. l., do katerega časa je treba prijaviti pristop in tudi vplačati naznanjeni delež. Ako se pokaže, da podpisana vsota ne zadostuje za ustanovitev družbe, tedaj ne bo drugega kazalo, nego krasno osnovano in udobno urejeno podjetje prodati, in kaj lahko se zgodi, da bi prišlo v tuje roke. Tedaj tudi ne bo pomagalo pritoževanje, da se tuje bogati na naši zemlji, da izkorišča bogate vire tujskega prometa v naši gorenski Švici, kajti krivi bomo sami, ker smo premalo podjetni.

Prosimo torej v prvi vrsti one denarne zavode, ki še niso pristopili, da pristopijo z večjimi zneski, kakor tudi že pristopivše, da zvišajo svoje deleže.

Dalje opozarjamo tudi vse posamezne osebe, da omogočijo ustanovitve družbe z veliko udeležbo. Na ceni

podlagi osnovano podjetje in obilen obisk tujcev že letos (čez 500 iz vseh evropskih držav), ko se je z reklamo šele sredi sezone pričelo, jamči vsem udeležnikom, da je pričakovati tudi dobro obrestovanje naložene glavnice. Pokažimo vsi malo več podjetnosti in rodoljublja in začetek bo storjen, da si počasi zagotovimo vse pridobitne vire tujskega prometa na svoji zemlji.

V Ljubljani, 16. okt. 1906.

Za pripravljali odbor hotelske družbe »Triglav«:

Ivan Hribar.

Dr. V. Gregorič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. oktobra.

— Vseslovenski trgovski shod.

Z vseh strani slovenske domovine prihite jutri v stolno mesto Ljubljano slovenski trgovci, da se posvetujejo o svojih stanovskih potrebah in koristih ter o organizaciji slovenskega trgovstva v svrhu skupnega in enotnega dela. Za nas Slovence je zavodno, izobraženo trgovstvo največjega pomena v narodnem in gospodarskem oziru. Uspehi, ki jih bo rodil ta shod, bodo obče koristi za vse slovenstvo. V tej zavesti pozdravljamo ta shod in kličemo vsem udeležnikom presrečno dobro došli. Iz razprav tega shoda spoznajo tudi širši krogi važnost slovenskega trgovstva in želeli bi, da bodo ti krogi odločnejše kakor doslej izvajali konsekvence tega spoznanja, ki so izražene vse skupaj v starem, a še vedno ne dovolj uvaževanem geslu »svoji k svojim«. Gospodarska emancipacija slovenskega naroda, ki jo proklamira navedeno geslo, je ena najvažnejših nalog, kar jih je rešiti, če hočemo narodu zagotoviti eksistenco. Ta emancipacija se pa da izvršiti le s tem, da se slovensko kupujoče občinstvo dosledno drži slovenskih trgovcev in obrtnikov, slovenski trgovci in obrtniki pa ravno tako dosledno zopet samo slovenskih in slovenskih veletržev ter industrijalec. Velik del moči, ki jo imajo Nemci in Italijani nad Slovenci, izvira od tod, da podpira slovensko občinstvo nemške trgovce in obrtnike, slovenski trgovci in obrtniki pa zopet nemške, oziroma italijanske veletržce ter industrijalec. Cilj našega skupnega dela bodi, spravit vse dobavljenje potrebščin slovenskega občinstva, konsumentov, trgovcev in obrtnikov v slovenske oziroma slovenske roke. Na slovenskih tleh naj nima nihče zaslužka, kdor ni Slovenec. V to ime želimo trgovskemu shodu kar največ uspehov.

— »Tagespost« v Gradcu ima precej dotike z ljubljanskimi Nemci. Posebno takrat, kadar biva grof Barbo v Ljubljani. Komaj se je ta ravnokar povrnil s svojega letovišča, že se začneja vzdigovati ponižna klase ljubljanskih dopisov na gredicah tetke v Gradcu! Tako izvemom marsikaj mičnega. Na primer, da je meso stare vidre jako okusna postna jed in da zategadelj ljubljanski Nemci mirno pričakujejo, da se vidre po naših vodah ne bodo preveč pomnožile, ker je ravno v deželi preveč potrebe po okusnih postnih jedilih! Najbolj se pa dopisi v »Tagespost«, kateri so pisani v ti Barbovi dobi — če smemo najnovejšo dobo renesance kranjskega nemštva tako imenovati — odlikujejo po sramežljivosti, pa vendar usiljivi ljubezni do našega klerikalstva. Kar stori napredna stranka, je vse nič, nasprotno pa je po mnenju dopisnika kranjskih Nemcev vsak dihljaj naših ultramontanec vihar, ki pretresa celo kranjsko deželo. Dopisunček leži kar na kolenih pred gigantnimi čini kranjskega klerikalstva; vse se mu vidi na tem polju občudovanja vredno, vse in tudi najmanjša zadevica mu imponira, in ni ga klerikalnega shodka, katerega bi s slavo ne razbobnal v svoji »Tagespost«. Tako malo dičnega klečepstva še nismo kmalo opazili v našem političnem življenju in skoraj gotovo je, da bi kranjski Nemci, če bi slo vse po volji »Tagespostinega« ljubljanskega dopisnika, prav kmalo in do zadnjega moči zlezli in izginili v dr. Susteršičevih širokih črevih. No, končno bi našim Nemcem, če si sami nič boljega ne žele, tudi mi priročili tako gomilo! Ker pa naše učiteljstvo dosedaj še ni hotelo zlesti v omenjena široka čreva, jih ima dopisnik kranjskega nemštva posebno na piki. Zategadelj popisuje s posebnim zadovoljstvom neki obscurni shod klerikalcev v Radovljici, na katerem je nekaj zabitih glav padlo po našem učiteljstvu ter mu grozilo z obglavljenjem. To pa je zelo všeč našemu nemškemu dopisniku in kar strinja se s klerikalci, da je naprednemu, že itak lačnemu učitelju s političnih ozirov vzeti še zadnjo drobtinico beraškega vsakdanjega kruha! In med vrstami se nekako namiguje, da se naj krvava ta praksa prenese tudi v deželni šolski svet! Da je kranjsko nemštvo globoko padlo, vemo od tedaj, ko so se Johannu Kre-

garju na peta obešali, da pa hoče še globokeje pasti, o tem nas prepričujejo dopisi v graški »Tagespost«. Vzlic temu pa mi s hladno krvjo stojimo nasproti ti metamorfozi: tudi v politiki je nekaj živalice, katere hočejo vsako leto spremeniti svojo kožo! Nam je prav!

— **Prst božji?** Visoko je včasih nosil glavo dvorni svetnik Fran Suklje. Njegova ošabnost je bila velika, in je tekmovala samo z njegovo urnebesno domišljavostjo. Nič mu ni bil enak, nič ni bil vreden, da bi bil smel povzdigniti svoje poglede k njemu. Iz te domišljavosti je izvirala izredna predrznost vsega njegovega nastopanja tako v zasebnem, kakor v javnem življenju, in ki je bila tako velika, da se je ustavljala samo pred kronanimi glavami. Tedaj je ves svet vedel in je bil prepričan, da je ta drznost in domišljavost bolestna in zdravniški so našli zanj tu primeren izraz. Rekli so, da ima Suklje megalomanijo. Toda — na svetu se vse izpreminja in kakor se je izpremenil Suklje, ko je iz liberalca in popozer postal klerikalec in terciar, kakor se je izpremenil njegov značaj, tako se je izpremenila tudi njegova svojstva. Kdor pride danes v dotiko s Sukljem, se mora nehote vprašati: Kaj je to tisti arogantni in prepotentni Suklje, čigar drznost in domišljavost ni poznala nobenih mej? Suklje je namreč danes plah in boječ in ponižen. Nikjer se ne upa nastopiti, še ponižno se ne upa več govoriti z ministri, ogiba se vsemu svetu in uvideva, da je majhen, ničev in brezpomemben. Kdor se povišuje, bo ponižan. Zopet so zdravniški tisti, ki so nam pojasnili ta fenomen. Nekdanja Sukljeva megalomanija se je sprevrgla v svoje nasprotje, pravijo zdravniki, in imenujejo sedanje Sukljevo stanje mikromanijo. Pomilujé dostavljajo, da je tudi to bolezen. Mogoče, da imajo zdravniki prav, mogoče je pa tudi, da imajo prav tisti, ki sodijo, da je prst božji potipal graščaka na Kamnu.

— **K Voltovi klobuti.** Iz pravnih krogov se nam piše: Včasih sem mislil, da je nekaj jurista v meni. Ali sedaj sem se prepričal, da sem na tem polju revček in da niti za § 411. kaz. zak. ne vem, kaj je pravica. Če bodemo imeli še kako Stojčev ali Drenikovo afero, bojim se, da se mi še v glavi zmeša! In kdo bi se temu ne čudil? Če dr. Stojčev, ta specialist na polju pestilovja, z vso vsemno svoje dovršene vednosti koga vseka, da mu obraz zateče in da se mu evikar skoro v oko zasadi — to ni nič. To posebno po § 411., in tudi po § 430. kaz. zak. ni nič! Dr. Stojčev je kot klobufar imun, dr. Schuster, sodišče in državni pravdnik mu dajo prav, da oteklina ni niti vidno znamenje, niti to ni nasledek, ki bi spadal pod § 411. kaz. zak. Čisto drugačen je pa položaj, če ubogi naš Drenik, ki v svojem življenju še nikomur nič žalega storil ni in ki je vzlic temu pri veselici »Ljubljance« bil pred celim katoliškim svetom postavljen na sramotni oder, vzkipi in napravi malo konkurenco dr. Stojču! Sam dr. Stojčev prihliti z izbornim spričevalom pred sodišče ter strokovnjaka izreče, da je dan slučaj § 411. kaz. zak., ker je bil Voltov nos »odnotraj« dvakrat počen! In spričevalo je obveljalo, ne da bi se zaslial dr. Schuster, ki tiči v rezervi za vsakim Stojčevim udarcem! In sedaj vidite, da je pravi čudež, da se mi ne zmede! Človek bi mislil, da je pravica ena in ista, pa kakor sedaj vidim, velja § 411. za Drenikove ne pa za Stojčeve udarce! Veseli me pa pri tem, da dr. Schuster sedaj tudi malo blamiran, ker se je v najnovejšem slučaju izkazalo, da ga nimajo za strokovnjaka pri vsaki klobufi. Najbolj flegmatičen je pri tem državni funkcionar, on je zadovoljen tako z eno kakor z drugo razsodbo. Morda bode najbolje, če se tudi jaz postavim na to flegmatično stališče. Potem se mi vsaj v glavi zmešalo ne bo!

— **Kaj hočemo?** Pečali smo se že z »Mirovim« člankom tega naslova. Takih gorostasnosti in budalosti menda sploh še nismo v nobenem slovenskem časopisu brali, kakor jih je nagromadil v tem v slabi slovenski pisanem članku znani g. Valentin Podgore, ki je na Koroškem poleg g. dr. Brejca glavni reprezentant najobskurnejšega klerikalizma in celotizma. Zdaj nam hoče ta nesrečni človek dokazati, da so Nemci, odkar je nastopil — Luter (!), izgubili svojo ekspanzivno moč, da pa »krščanskih Nemcev« ne smemo »dražiti z nekim radikalizmom«, (!) da moramo previdno mešetariti kakor kaki — trgovci itd. itd. Kaj za boga pa imamo Korošci od nemških koroških klerikalcev (te menda misli Podgore pod »krščanskimi Nemci«), kakšno moč pa imajo ti v deželi? Kaj so nam pripomogli pri zadnjih volitvah? Prav nobene koristi nimamo od njih, nasprotno, zatajili so koroške Slovence, kjer so jih mogli, — celo »Mir« je to svoj čas konstatiral. Drugi slovenski koroški mandat je bil odvisen od nji-

hovih glasov v odseku za volilno reformo, — glasovali so proti temu, da se da koroškim Slovincem drugi mandat, dasi jim gredo po številu trije. Tako pravične so se izkazali ti, od Podgorca obožavani »krščanski Nemci«, ki Grafenauerja niti ne priznavajo kot slovenskega poslanca in ga kar štejejo za svojega poslanca, dasi od »krščanskih Nemcev« ni dobil niti deset glasov. Ni za las se v tem oziru ne razločujejo od nemških nacionalcev. Priznajte torej, slavni novi redaktor »Mira«, s takimi protinarodnimi in obenem nelogičnimi članki koroškemu slovenskemu ljudstvu, ki potrebuje drugega čtiva. Sicer pa so vsi Korošci, ki samostojno mislijo in ne prisegajo slepo na »Mir«, — in takih je mnogo — edini, da tako nenarodno in neumno še niso pisali »Mir«, odkar izhaja; je pač prišel v skrajno zelotske roke! Veselemu in živahnemu slovenskemu koroškemu ljudstvu prepoveduje — čujte! — veselice in plesanje! To ljudstvo, ki itak ne mara klerikalne politike, se bo s tem še bolj odtujilo. Zato ni čuda, da naročniki pošiljajo »Mir« nazaj. Kaj poreče k temu tisti del koroške slovenske duhovščine, ki se po svojem navadnem mišljenju še razločuje od kranjskih zelotov in od Podgorca, tisti del, ki se ne bo dal nikdar prepričati, da »krščanski Nemci« Slovincem niso nevarni? Gospodine Podgore, le tako naprej! »Krščanski Nemci« nas bodo gotovo rešili narodnega pogina in le »dražite« rajše mesto nemških klerikalcev, ki so brez moči in veljave, — nemške nacionalce, ki imajo moč v deželi, — s svojim pretiranim klerikalizmom! Kam plovemo, »kaj hočemo«?

— **Tu je treba od pomoči.** Upraviteljstvo mestne bolnice v Trstu dopisuje tudi slovenskim občinam le v italijanskem jeziku. Kako s tem dela občinam gmotno škodo, priča naslednji slučaj. Občina Dolenja vas pri Senožehah je dne 24. junija poslala reveža Antona Hreščaka v tržaško bolnico. Tam so spoznali, da je Hreščak neozdravljiv in zato je bolniško upraviteljstvo pisalo 18. junija okrajnemu glavarstvu v Postojno, naj obvesti županstvo v Dolenji vasi, naj pošlje v 10 dneh po Hreščaka. Dopis je bil italijanski. Sicer bi bili lahko v Postojni dobili človeka, ki zna italijanski, a sv. Birokracija kaj takega ne dopušča. 21. junija je dospel dopis v Postojno. Okrajno glavarstvo ga je poslalo deželni vlad v Ljubljano, da dopis prestavi. V Ljubljano je dospel dopis 30. junija, ko je bil skoro že potekel termin, v katerem naj bi občina poslala po Hreščaka. Dopis je celih 23 vrst dolg, naravno je torej, da so ga pri deželni vlad tudi celih 23 dni prelagali, predno so ga poslali v Postojno, je pa tudi trajalo nekaj časa. No, tudi pri okrajnem glavarstvu je dopis ležal precej časa, zakaj šele dne 19. septembra so tam zapisali na akt veletežko rešitev, ki se glasi dobesedno: »Županstvo Dolenja vas na znanje.« — Z dne 18. junija datirani, 23 vrst dolgi dopis je prišel v slovenskem prevodu 25. septembra v Dolenjo vas, 25. septembra je izvedelo županstvo, da mora v 10 dneh od 18. junija poslati po Hreščaka. Razume se, da je bil Hreščak med tem že davno doma, prepeljan na občinske stroške, ki so narasli na 23 K 80 vin. Ko bi bilo županstvo dobilo dopis pravočasno, bi bila imela občina 8 K stroškov. Z računom za stroške se je istotako godilo. Kaj tu ni od pomoči!

— **Upravno sodišče** je zavrnilo pritožbo nekaterih hišnih posestnikov iz Ljubljane proti sklepu deželnega odbora, s katerim je ta odklonil davčno oproščenje pri novih stavbah, ker bi se to oproščenje moglo le potom z akon izreči.

— **Celjski Nemci pogoreli.** Snoči je državno sodišče izreкло razsodbo na znano pritožbo slovenskih hišnih posestnikov v Celju proti celjskemu občinskemu svetu, da v mestu ne sme biti drugih javnih napisov, tudi na hišnih tablah ne, kakor nemški. Državno sodišče je razsodilo, da so s tem sklepom kršile Slovincem v paragrafu 19. drž. tem. zakona zajamčene pravice glede jezikovne ravnopravnosti, ker je na Stajerskem slovensčina v deželi navadni jezik, katerega raba v javnem življenju se ne more nikomur prepovedati.

— **Novice z Iga.** Piše se nam z Iga: V sobotni številki »Slovenca« je lažnivi dopisnik tega lista nagromadil nebroj laži in psov k zadevi županstva in bodočih občinskih volitev na Igu. Da izve občinstvo, kaj je resnica, naj podamo malo sliko dogodkov, ki so se vršili 2. oktobra zvečer. Mimo župnišča pride svojim potom Malčkov Miha, ko je ravno župnik razsajal nad organistom in mu vzel cerkvene ključe. Miha je ravno pel znano narodno pesemco: »Vsaki fant 'ma ljubico — fajmošter pa kularco.« Župnika, ki takih pesmic ne posluša rad, je to razjezilo. Napadel je Miho in ga s tako silo vrغل ob tla, da je Miha obležal nezavesten. Ča je prihitela župnikova kuharica in

je Miho polivala z vodo. To so videle različne priče. Občinski svetnik Ivan Gerbec se je usmilil reveža in ga poslal k zdravniku, ki je tudi napravil spričevalo o poškodbi. Zdaj se župnik trudi, da bi utekel zasluženikazni. Enkrat se mu je to že posrečilo, ko je bil obsojen zaradi krive prisege. Seveda je bilo to mogoče samo pri nas, zakaj kadar trela pri nas duhovniku stopiti na kurja očesa, tedaj se pokaže šele prav jasno, da smo v Avstriji. O zdravnikih in sodnikih, oziroma o njih izjavah in sodbah v tem slučaju bo že še prilika govoriti. Prvo kar je župnik storil po opisanem dogodku z Miho, je bilo, da se je s svojim adjutantom Petračem peljal v Ljubljano. Potem pa sta stopila v akcijo dva njegova prijatelja. Merkun je podkupoval Malčeka s 5 K, Skubljeja pa z 2 K, da naj nič ne govori o napadu. To potrdi lahko priče, sicer pa ima vso stvar že sodišče v rokah. Če obljublja »Slovenec« novih napadov, naj bo zagotovljen, da tudi mi ne bomo molčali. Gradiva imamo dovolj in razkrili bomo reči, ki dr. Mauringu nikakor ne bodo ljube. Kar se tiče župana Zdravje, povemo le toliko, da ni župana nihče priganjal radi razpoložitve volilnih imenikov, marveč je to storil po naročilu c. kr. okrajnega glavarstva, ki vsakemu županstvu brez izjeme naroči, kdaj mora razgrniti volilne imenike. Tudi za zadevo Malčkovega Mihe ni župan nič vedel, dokler mu niso drugi povedali, a pri klerikalcih velja načelo, da mora vedno vsega kriv biti naprednjak, vsi drugi pa morajo biti nedolžni.

— **Umirovljenje.** Sodni pristav g. Evgen pl. Trbuhovič je umirovljen na svojo lastno prošnjo po jedva 23letnem službovanju, ker mu je presedalo dosledno krivično postopanje proti njemu. Zalostno, a resnično!

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v nedeljo popoldne (nepar) se uprizore Schillerjevi »Razbojniki« kot ljudska in dijaška predstava ob znanih cenah. Karla Moora igra gosp. Haasen, Franca Moora gospod Dragutinovič, starega Moora gospod Danilo, Amalijo gospa Borštnikova. Nastopi vse dramske osebe in ves moški operni zbor. — Zvečer (par) se ponovi Henry Bernsteinova tridejanska igra »Tat« z gospo Kreisovo in gosp. Haasem v glavnih vlogah.

— **Slovenskega gledališkega društva** izredni občni zbor bo, kakor že enkrat omenjeno, danes ob 6. zvečer v mali dvorani »Nar. doma«. Ker je ta občni zbor odločilen za obstanek slovenskega gledališkega društva, od katerega je odvisna bodočnost in osoda slovenskega gledališkega sploh, naj bi se ga udeležili vsi prijatelji slovenskega gledališča, televažne kulturne postojanke slovenskega naroda.

— **Slovensko gledališče.** Henry Bernsteinov »Tat«, ki se je predstavil dne 18. t. m. na slovenski pozornici, je drugo njegovo delo, katero mu je pridobilo slavo in mu razneslo ime po svetu. Njegovo delo, »V stiski« smo imeli priliko laui videti, in sodeč po celotnem vtisu, je to vsekar mnogo silnejši, dramatično in etično višje stoječi umotvor od »Tatu«. Dejanje v tem Bernsteinovem delu je navadno. To je drama mladega zakonskega para, ki uživa v svoji ljubezni, mož in žena gorita v ognju erotičnih čustev, in v družbi ne nehata pred svetom menjavati ljubavne poglede in poljube. Soprogo Voysin je lahkoživec, ki se je, naveličan naslad svobodne mladosti, poročil. On je prijatelj Legardesev, ameriškega bogatašina, ki pa živi na svojem francoskem gradiču, in tam sta soproga Voysin njegova gosta. Gospa Lagardese dela zelo neskrbno z denarjem in meče denar v slabo zaprte predale in kmalu opazi, da ga ji izmika tuja roka, in mož Lagardese presteže, da je moral zmanjkati okrog 20.000 frankov. Lagardese hoče najti tatu in v ta namen pokliče na svoj grad gospoda Goudoina, prejšnjega preiskovalnega sodnika, sedaj detektiva, in njegovi bistrovidnosti se posreči odkriti sled tatu. Osem dni se muči na gradu, in že je na cilju: Imenuje Fernanda, sinu okradenca, da je krivec. Mladostni grehi njegovi in izgube v igri so ga spravile v slabo luč in pokazale detektivu napačno sled. Ogorčen zasliši oče to izpoved, njegova druga žena, madame Legardese, se topi v solzah, gosta Voysin čuti tako lastno nesrečo ta udarec. To žalost in potrtost še poveča Fernandova samoočizba, ki tretetaje prizna svojo krivdo, ali privatna policija je zmotljiva kot državna. Fernand ni tat. — V drugem dejanju smo v spalnici Voysinovi. Spravljata se k pokoju. Zopet slišimo ljubavne, strastne besede, poželjivo opazuje mladi soprog krasno rast svoje kipeče žene, a v tem mu pride na misel odkritje Goudoinovo, da se vse ključavnice v gradu dajo lahko z nožem odpreti. Pod tem

vtisom odpre kot nehote predal svoje žene, in v roke mu pade njena denarnica. V njej najde 6000 frankov, vzbudi se mu strašen sum, in polagoma se odkriva krivda gospe Voysin, ki slednjič prizna, da je ona tat. Jemala je denar samo za to, da si nabavi toalet, krala je iz ljubezni do soproga, da bi mu bolj ugajala. In Fernand« zakliče soprog, zopet neveren. Žena Marija Lujiza se vije bolestno na tleh, in mož ve sedaj, da ima v Fernandu svojega ljubavnega tekmeča, ki je prevzel krivdo tatinske gospe iz ljubezni. Čuti se izdanega, onečanečenega, razžaljenega na smrt, ali lepe roke Marije Lujize se ga ovijajo, in ne more k Lagardesu, da odkrije greh svoje žene. Noč prebijeta bede, oči v oči, Marija Lujiza se namerava vreči skozi okno, ako bo prestopil mož prag spalnice. Odu nadalje drama rapidno pada in se razblini v banalen konec. Lagardese sklene svojega sina poslati v Brazilijo, Ganjena od njegove bolesti in pod vplivom svojega soproga, prizna Marija Lujiza svojo krivdo. Bogati francoski graščak ravna s tatico s patetično pozo, in delo se konča s tem, da mestu Fernanda odideta soproga Voysin v Brazilijo, da začneta novo življenje. — To je snov te efektne detektivne drame, ki skuša delovati in vplivati na gledalca s starimi sredstvi, čudovito tehniko in blestečim dijalogom. Bernstein se naslanja v tej drami očividno na Sardouja, ki je napisal tudi veseloigro »La piste«, v kateri se zaljubljenec izda za tatu, da reši ljubljeno ženo. Zanimivo je, da je Bernstein sin hčere Dumasa mlajšega in da ima z njim zlasti glede dramske tehnike mnogo skupnega. »Tat« je krasno delo moderne francoske dramatike, ki teži v prvi vrsti za zunanji efektom, a je hkrati globoko psihološko in duševno. Etično ne stoji drama visoko a zato je polna psiholoških fines, ki izdajajo, da je avtor fin psihološki opazovalec, ki razpolaga zaeno z nenavadno tehniko. Tako je prvo dejanje polno napestosti, čeprav je sredstvo, s katerim je pisatelj dosegel, precej navadno. — Splošen vtis, ki ga je napravila predstava »Tatu« na slovenskem odru, je bil nad pričakovanje lep in harmoničen, inscenacija vrlo okusna in elegantna, a naštudirana ni bila dovolj. Umetniško najvišje je stala ga. Kreisova v vlogi madame Voysin, ki je pogodila s pravim čutom značilne momente slepo zaljubljene žene, ki jo vodi v zločin. V drugem dejanju, v spalnici, je njena igra bila malone popolna, ker ni igrala, ampak živela. Zadelala je pristno tragična in pretresljiva čustva, in veselil nas, da imamo v njej tako nadarjeno umetnico. — Soproga Voysina je igral g. Haasen z veliko rutino in spretnostjo, a ostal je bolj na površju in se ni toliko vtopil v dušo svojega junaka. V drugem dejanju se je videlo, da se g. Haasen ne čuti v spalnici, da ni doma, ampak le na odru, zapet do vratu in kot bi se bal, da ne pokvari svoje črne obleke. Gospa Borštnikova je stala na svoji priznani umetniški višini, igrala je z gorkim čustvom in eleganco. Gosp. Dragutinovič je imel časih lepe momente, a le prerad je padel iz vloge in zato ni bila njegova igra zaokrožena. V I. dejanju ni veljal, govor mu je hotel zveneti hrvatsko. Premalo sta karakterizirala svoji vloge gg. Danilo in Nučič, ker si pač nista vzela truda, dasi je »Tat« vreden največje pozornosti. Želel bi, da bi bil prikušnjah navzoč kak Slovenec, da bi igralce navadil prav izgovarjati (otročarje). Gledališče je bilo dobro obiskano in občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo lepi uprizoritvi.

— **Simon Gregorčičovo javno knjižnico in čitalnico** v Vegovih ulicah št. 2 je obiskalo tekem preteklega tedna, t. j. od 12. do 18. oktobra skupno 589 čitateljev. Povprečni obisk je znašal 83 oseb na dan.

— **Tvrdka J. Perdan** je izročila »Družbi sv. Cirila in Metoda« kot donesek iz prodaje vžigalic zopet znesek 1500 K.

— **Gospod Oroslov Bernatovič**, vodja I. angleškega skladišča oblek na Mestnem trgu je poslal Društvu slovenskih književnikov in časnikarjev izredno podporo 10 K, za kar se mu društvo pristočno zahvaljuje.

— **Zabavni večer »Narodno čitalnico«** se prične danes točno ob pol 9. zvečer, na kar se slavno občinstvo opozarja. Ker je spored veezanimiv in raznovrsten, je pričakovati kar najlepše udeležbe, zato naj tudi nihče ne zamudi kake točke s katerih proizvajanjem se, kakor rečeno, prične takoj ob določen uri.

— **Mestni deklinski kloj in višja deklinska šola.** V I. r. liceja se je sprejelo 39 gojenk. Višja dekl. šola jih šteje 160 in sicer I. A. 39, I. B. 40, II. 49 in III. 32. Pedagoški tečaj ima 30 gojenk, trgovski tečaj pa 43. Vseh skupaj je torej 272. Na obeh

zavodih poučuje 28 učnih moči med temi 6 dam. Zasebni I. r. ljudske šole, ki ga vzdržuje »Mladika« ter je sedaj nameščen v mestnem dekliskem liceju, ima 24 učenk.

— **Plesne vaje** priredi, kakor že omenjeno, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« vsako nedeljo in praznik od 3.—7. ure popoldne v svojih društvenih prostorih. Ker pa v nedeljo, dne 13. t. m. vsled nepričakovanih ovir ni bilo mogoče imeti plesne vaje, naj blagovolijo gospiice in gospodje priti v nedeljo, dne 20. t. m. (»Nar. dom«, I. nadstr., desno).

— **Podrobno poročilo** (tiskano) o mednarodni tekmovalni telovadbi v Pragi je dobili pri predsedstvu »Slovenske Sokolske Zveze« po 50 vin. komad. Kdor želi imeti iztis, naj pošlje na predsedstvo 50 vinarjev v znakmah.

— **Izredno zanimiva razstava v dež. muzeju Rudolfinumu.** Na gornjem hodniku dež. muzeja je prirejena zelo zanimiva razstava slik in risb slavnih starih in novodobnih mojstrov. Razstavljeni so le posnetki, ki so izgotovljeni mehaničnim potom. Dela je razstavil dvorni umetniški grafiški zavod I. Löwy na Dunaju. Vstopnina je 20 v. Naj bi razstavo, o kateri prinesemo v ponedeljek daljše poročilo, posetilo čim največ občinstva. Dohod je z Bleiweisove ceste.

— **Javen železničarski shod** je bil snoči v salonu restavracije »pri Levu« ob navzočnosti kakih 180 železničarjev. Na dnevnem redu je bilo poročilo strokovno združne železničarske zavarovalnice proti neizgodam. Predsedoval je shodu sodrug Skerjanc, poročilo je pa podal sodrug Vabič z Dunaja v nemškem jeziku, kar je v glavnih potezah ponovil sodrug Petrič v slovensčini. Obširno je govoril prvi govornik Vabič. Šele l. 1888. je izšel zakon proti neizgodam na železnici in l. 1894 je bil razširjen in spopolnjen. Mnogokrat se zgodi, da je poškodovanec prikrajšan pri dobivanju svoje rente, kar se dogodi, če niso bile naznanjene vse njegove poškodbe, česar si je v pre mnogih slučajih sam kriv, vzrok prikrajšanja je pa tudi železničarjem neprijazen odbor zavarovalnice. Zato naj železničarji volitev v to zavarovalnico ne puščajo v nemar, ampak naj se jih udeleže in volijo svoje ljudi, o katerih vedo, da bodo zastopali njih koristi. Zdaj se je dogodilo, da so neusmiljeno delali s poškodovanci zlasti gotovi zdravniki, ki so bili le v službi železniške uprave in so gledali, da so ubogemu železničarju odšepnili čim več procentov pri renti. Uveljaviti se mora zakon, da kdor je enkrat stalno upokojen, dobi tako rento, da bo mogel preživeti sebe in družino. Potem je govoril sodrug Petrič, ki vidi v Ljubljani za železničarje nevarnost v »stariakavi« liberalni stranki, ki pri bodočih volitvah v zavarovalnico lahko vsili železničarjem kake ljudi, ki jih bodo ravno tako zastopali kot svoj čas krščanski socijalci. Ko je sodrug Vabič razjasnjeval nato postavna določila zakona proti neizgodam in se je govorilo o drugih manj važnih rečeh, je bil shod končan.

— **Gosp. Karel Kytko**, asistent na drž. železnici in inženir je nam poslal to-le pismo: V štev. 232. vašega cenjenega lista je nekdo v drugem članku, naslovljen »Na ljubljanski postaji c. kr. državnih železnic« omenil tudi mojo osebo z besedami: »Neki Kittka ne zna skoro nič slovenski«. Na to naj pripomnim samo to-le: Resnica je, da nisem rojen Slovenec, temveč eh-Slovian, tega dejstva se tudi nisem nikdar nikjer sramoval. Vedno in povsod sem se trudil, da se naučim slovenski, in to se mi je tudi posrečilo. V politične stvari se pa nisem nikdar vmešaval in se tudi ne bom, ker moja skrb je, da pravilno opravljam svojo službo.

— **Popolni obrtni red** z vsemi spremembami, ki so se izvršile v zadnjem času, priobčuje »Državni zakonik«, ki je izšel včeraj v slovenski izdaji. Kdor si naroči to številko, bo imel v rokah vs avtentični obrtni red.

— **Razpisane ustano e.** S pričetkom prvega semestra šolskega leta 1907/8 se bode podelilo devet mest Josip vitez Gorupove ustanove za gojenke višje slovenske dekliske šole v Ljubljani po 386 K na leto. Pravice do užitka te ustanove imajo pridne gojenke omenjene šole, in sicer: a) slovenske dekliske, ki so z ustanoviteljem v sorodu; b) ako bi teh ne bilo, dekliske slovenskih, oziroma hrvaških staršev iz Kranjskega, Stajerskega, Koroškega, Primorskega (to je iz Trsta, iz Goriške in iz Istre), iz Reke in iz hrvaškega Primorja; c) ako bi tudi teh ne bilo, dekliske drugih slovenskih rodov sploh. Pravica podeljevanja pristaja ustanovitelju. Prošilke za ta ustanovna mesta naj svoje s krstnim ali rojstnim listom, z ubožnim listom, z zdravni-

(Dalje v prilogi).

škim spridevalom, s spridevalom o cepjenih kozah, nadalje s šolskimi spridevali o poslednjih dveh semestrih in ako prosijo za ustanovo na podlagi sorodstva, z zakonitim rodovnikom opremljene prošnje vlože najkasneje do 15. novembra 1907 potom šolskega ravnateljstva pri o. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Stavbe na koleh v Notranji gorici na ljubljanskem Barju. Že l. 1905. je deželni muzej s poskusnim kopanjem konstatiral novo naselbino iz kamene dobe v Notranji gorici. Zasluga notranje-goriškega župana g. Ivana Kušarja, ki je prvi opozoril na najdbe, je, da se je pričelo znanstveno raziskavanje letošnjega jesen. Hvala gre Kranjski hranilnici, ki je velikodušno poravnala stroške kopanja. Posrečilo se je zaslediti ognjišče in delavnico, v kateri je ležala množina neobdelanega kamena, ki si ga je delavec pripravil; okoli je ležalo vse polno obsekanih in obdelanih kosov amfibola, kreslinika in jaspisa, iz katerih so izdelani razni noži in pušice. Iz raznega kamena so izdelane žrnce, brusilni kamni, kroglice, kladiva in sekire. Obdelanega rogova, kladiv iz krone jelenovega rogu, strelice, bodal in šil se je našlo obilo število. Lončeno posodje je izdelano iz navadne, z zelo drobnim kremencevim peskom pomešane ilovice, slabo žgano in preprosto okrašeno z zarezami, bradavicami in vrstami razno stavljenih potez. Primitivni okraski keramike in obilo se nahajajoče obdelano kamenje pričajo, da je notranjegoriška naselbina precej starejša, ko ona iz poznega neolitika dobe na Igu, kjer se je našlo manj orodja iz kamena in veliko lepo okrašenih ilnatih posod. Raziskavanje se bo pričelo leto nadaljevalo. — Ker si marsikdo ne bo znal tolmatači stavb na koleh, naj sledi to-le pojasnilo: Prvotni prebivalci v naši domovini, katerih ostanki so se doslej zasledili na Barju, so si stavili svoje preproste koče na vodi, nekoliko oddaljene od brega, da so se ložje obvarovali sovražnikov. Na gosto nasajenih kolih v plitvem jezerskem dnu so si napravili podo in na njih postavili koče; tu so se okoli ognjišča zbirali in opravljali svoja dela. Na breg, kjer so imeli polje in kamor so hodili na lov, so se vozili v čolnih. Takšno življenje je teklo prvotnim prebivalcem v 4. in 3. tisočletju pred Kristom. Začetkom drugega tisočletja so se šele preselili na suho in si ondaj postavili nova bivališča. Stare koče na vodi so razpadle ali jih je razdejal ogenj. Čez stare ostanke je zrastle šota; edino koli, od katere se je zadel plug pri oranju ali lopata pri trebljenju barjanskih jarkov so opozarjali na selišča davnih dni.

Nova iznajdba. „Saperlot“, kdo bi ne bil vesel! Našlo se je novo zdravilo. Poslušajte: Bilo je na dan Rožnovske nedelje. V neki cerkvi v ljubljanski okolici se je slišal s prižnice glas božji: „Ja, predragi, tudi v boleznih pomaga rožni venec! Ako si bolan, „predragi“, in imaš bolečine, ja, „predragi“, moli rožni venec; bolečine bodo nehale in, „predragi“, ozdravljen boš!“ Ali ni to res božje razodetje? In pa kako koristno! Tisto knajpanje z vodo je le nekoliko neprijetno, pa včasih tudi vode manjka! Kako je to mučno, za nedolžne ostarele device! Pa denarja je treba, denarja, za zdravilne in zdravila! Poglejte, zdaj bo pa vse drugače! Za 20 vinarjev kupiš molek in ga imaš dosti deset let. Kadar si bolan, moli rožni venec, bolečine bodo nehale in ozdravljen boš! Kaka pomoč je to revnim in bogatim bolnikom, zlasti še tistim farovskim kuharicam, ki so bolj na „varčljivo stran“. No, no! Gospod škof so že znali, zakaj so g. Brenčeta imenovali za „svetnika“. Gg. zdravniki, preskusite novo zdravilo, ali pa — iznajditelja! „Saperlot“, to ni kar si bodi!

Najstarejši okrajni šolski nadzornik v Avstriji je g. Ivan Tuma v Postojni. Opravlja ta posel že 32 l. Mož je vzor pridnosti, zato je bil odklikan z zlatim zaslužnim križcem.

Veliko nesrečo je prizadela strela 15. t. m. družini Pistotnik v vasi Selce, fara Čenčice nad Blagovico. Mož, brat in žena so vlačili na njivi s parom volov. Ker jih med delom vjame nevihta, šli so vedrit pod bližnji kozolec. Tu udari strela v poslopje, ubije gospodinjjo in enega vola, omami peleg stojičega vola, ter gospodarja in brata, da sta padla na tla. Vendar sta dobila zadnja dva kmalu zopet popolno zavest, da sta odnesla mrtvo gospodinjjo v hišo ter se ognila ognju, ki se je ta čas v kozolcu že docela vnel. Pogorel je do tal s trojimi poljskimi prideški: ovsem, ajdo in fižolom. Škode je okoli 500 gld, kako brikta pa je izguba matere sedmih nedoraslih otrok.

Železnica Savinska dolina-Kamnik, ki je bila že davno projektirana, je postala aktualna. Kakor je nam piše od dobro poučene strani,

so potrebna predela za to progo že perfektna in je železniško ministrstvo tozadevne laborate že izročilo politični oblasti ter odredilo, da se v najbližjem času vrši komisija v dolžnost postaja, da se dožene event. eksproprijacija zemljišč itd. Proga se bo docepila najbrže od postaje Polzela državne železnice Celje-Zeltweg, mogoče tudi od St. Petra v Savinski dolini ter pojde mimo Prekopa-Vranskega na Motnik in skozi Tuhijsko dolino v Kamnik. Z otvoritvijo te lokalne železnice — upamo, da se čimprej, vsaj v treh letih dodela! — bo izročen doslej svetovnemu prometu povsem odtegnjen, velenamenit del slovenske zemlje, plodovit in poln podzemeljskih zakladov, običnemu prometu.

Vinski semenj v Novem mestu. Letošnji vinski semenj se priredi v Novem mestu v soboto, 26. oktobra in sicer na prostoru Tučkove gostilne. Ker je letošnja kapljica izborna, cena pa zmerna, se vabijo gg. gostilničarji in vinski trgovci k obilni udeležbi. Na prodaj se bodo dobila dolenska in belokranjska vina iz najboljših vinskih goric. Semenj se prične ob 11. dopoldne.

Služba adjunkta za vinarstvo in sadjarstvo je spopolnila na kmetijski šoli v Grnu-Novem mestu. Začetna plača 2200 K, s pravico do 2 petletne a 200 K, ter prosto stanovanje. Prošnje, opremljene s potrebnimi spridevali, je predložiti do 1. novembra t. l. naravnost deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Več vagonov prav lepega sadja se še dobi v Žireh in okolici. Sadje je popolnoma zdravo, vsled česar dobro prenaša tudi daljše prevažanje. Resni kupci naj ne zamude te prilike, ki jim nudi precejšnjo kupčijo. Sadjarjem v Žireh pa svetujemo, naj, če se jim nudi primerna cena, svoje sadje čimprej oddajo, zlasti če nimajo dobrih shramb.

Obesil se je v Novem trgu v kamniškem predmestju Ivan Golob zaradi neozdravljive bolezni.

Za vzdrževanje idrijske reke je dobilo mesto Idrija 5000 K državne podpore.

Nemci na Gorenjskem. [Z Bleda se nam piše: V uvodnem članku „Nemci na Gorenjskem“ ste nam iz srca govorili in kakor se mora danes boriti občina Jesenje z nasprotniki, večinoma nemškutariji, kateri so Slovencev nevarnejši, kot pristni Nemci, tako je na Bledu tudi nevarnost, da se bodemo morali kapitalu Nemcev upogniti, ako se temu z vsemi silami ne upremo. Največjo nalogo ima danes takorekoč za celo Gorenjsko glede ohranitve slovenstva, deželni zbor. Ako se deželi inakup blejske graščine in posestva, ter jezera katero je last graščine ne posreči, ako dobi to kaka nemška družba v roke, potem z bogom slovenstvo in Bled, bode potem Nemec skrbel, da se v nemškem duhu razvije. Nekaj sveta imamo domačini v rokah, ali graščinsko posestvo ima najlepše lege stavbnih parcel, in te bi potem zagrizeni naši nasprotniki gotovo prav po ceni dobivali, ako bode nemški kapital posestnik, in uverjeni smo, da ga potem za eventualno ustanovitev nemške šole ta družba še brezplačno da, in pomaga zidati nemško šolo — en most proti jugu. Se je čas, da se ohrani Gorenjska največje jezero navala nemškega kapitala ako dežela grad kupi, ker le dežela zamore en milijon kron za tako posestvo dati, kakor je blejski grad. Že enkrat je dežela izpustila ugodno priliko, nakupiti grad, katerega je Ruard ponujal a ga ni hotela tako dolgo, da ga je kupil žid, kateri je bil sicer galantuomo kakor vsi židje do — svojega žepa, za slepo ceno približno 300.000 K. Omeniti je, da so bila takrat obsežna posestva tudi v Bohinju zraven, tako da bi bil prišel grad in jezero na Bledu deželi skoraj zastoj. Ali se bode sedaj ta napaka ponovila? Smo radovedni! Naš klic je klic človeka, ki stoji v sredi ognja, kateri ga hoče zadušiti. Občina tega posestva ne more kupiti, ker nima toliko davčne moči, da bi zamogla en milijon kron dolga napraviti. Slovenci kapitalisti kar jih je, se za to stvar ne brigajo, zato ni druge pomoči, kakor da kupi dežela grad in posestvo. Uverjeni smo, da se bode pozneje, ako bi Nemci grad v roke dobili — Blejčanom očitalo: zakaj pa niste skrbeli, da bi bila grad dežela kupila. No seveda, očita se vedno lažje kot pa dela. Danes je posestnik gradu deželi ponudil grad v nakup, bile so cenilne komisije na Bledu, zadeva morda pride pred deželni zbor, a kaj hočemo upati v obstoječih okoliščinah — po našem mnenju ne veliko. Otok bleški, kinč nebeški, kdo te zopet v roke dobi? Kdo bo gospodaril po tebi? No, ako bode Nemec potem danes vemo, kaj se zgodi z Gorenjsko, zato bodi sveta dolžnost vsakega, kateri je k temu delu poklican, da naj pomaga z vsemi svojimi močmi v to uresničenje, najsi bode že Peter ali Pavel. Posestvo bi dežela lahko parcelirala in

prodajala štiričrtni seženj po 10 do 20 K in uverjeni smo, da bi bila graščina za čisti nameček, kjer bi se lahko prepotrebna kmetijska šola za Gorenjsko ustanovila. Tudi to ne bi bilo izključeno, da za en delni znesek kupi občina Bled jezero tako, da bi bila občina Bled posestnica jezera, saj je občini največ ležeče na tem, da se ohrani lepota obrežja in čistost vode. Želimo, da bi te vrstice vsaj nekoliko merodajnim faktorjem odprle oči, dokler ni prepozno!

Nova ponemčevalnica. Iz Trboveljske občine se nam piše dne 17. oktobra: S pripomočjo nemškega „Schulvereina“ od Jilčnika & Opg. ustanovljena nova ponemčevalnica v Hrastniku ob j. ž. je otvorena! Kar hodi in šepa „Nemcev“ po hrastniškem grabnu, vse je kumovalo temu „kulturelnemu“ dogodku. Čeljska „Vahta“ pravi, da je nemška šola [v Hrastniku „zum Heil des gesamten deutschen Volkes!“

Od Sv. Antona v Slov. Goricah se nam piše: Gospod urednik, gotovo še se spominjate iz poslanih Vam poročil Šipkovega Pepka in njegovih budalosti. Pa Vi ga bodele mogoče smatrali za malo „terjavega“ Pepeta, a ni tako neumen, kot bi mislili. „Kšeftsman“ je postal zadnji čas. Kupuje grozdje na veliko, seveda brez vsakega dovoljenja ter dela s tem veliko škodo drugim vinskiim kupcem, ki morajo plačevati davek. Pa ni še dovolj, da ga samo kupuje, tudi nepoštena konkurenca mu je prišla na misel. Baj pripoveduje, da imajo drugi kupci velike posode, (rente ali po prleško: päte) on pa ima manjše, pa ravno tako plača. S tem hoče privezati nerazsodne ljudi nase, da dobi čimveč grozdja, da iz njega čimveč napreša ter napolni s „profitom“ svojo mošnjo in poplača — košto —. Čudno je, da smejo naši maziljenci uganjati kar se jim zljubi, ko bi drugemu že davno vsa fara z Lassbacherjem vred stala na prstih. Tem ljudem po milosti božji je dovoljeno vse, uboga para pa še z mezinem ne sme migniti. Radovedni smo le, kdaj bodo ti ljudje že enkrat siti. Ves čas, kar se preša vino, si podajajo tako zvani „trogarji“ vrata preš ter fehtajo in silijo iz ubogega ljudstva še to malo, kar je zrastle letos. Kar iz treh župnij privro in šnofajo, kjer diši po moštu in nazadnje še trojički kutarji, da je človeka kar groza. Pa teh ljudi je toliko sram, kot pa strah. Usmiljenje jim je pa španska vas, samo da le oni dobe in se rede, kmet pa žri vodo in ovsenjak. Oh, kdaj, kdaj se bodo vremena nam zjasnila!??

Samomori. Pri postaji Lipa-Strmec ob Vrbskem jezeru so našli ustreljenega urarja Jos. Rudholzerja. — Blizu St. Vida se je vrغل pod brzovlak državne železnice delavec Val. Winter ker bi bil moral zaradi hudodelstva proti pravosti presedeti več let v ječi.

Potrebo narodne delavske organizacije na Goriškem uvideva večina delavcev v Gorici dan za danov, ker jih socijalna demokracija le izkorišča.

Strelna ga je ubila. V vasi Svetlo na Goriškem je treščilo v torek popoldne ob pol šestih v hišo Ivana Klanjščka. Klanjšček je sedel v kuhinji za mizo s fantičkom v naročju, in neka druga oseba. Klanjšček je ostal mrtev, otroka in drugo osebo so spravili zopet k življenju. Strelna je prišla skozi zid v kuhinjo.

Strelna je udarila v Trstu v neko šnadstropno hišo in šla skozi tri nadstropja. Osmodila in poškodovala je precej pohištva, ljudem pa ni nič hudega storila.

Benečani med seboj. V Trstu sta Benečana Antona Gabulotta okradla Benečana Jož. Bianchetto in Peter Giannini in mu vzela 1060 lir. Tatiča sta jo ravno mislila pobrisati v blaženo domovino, ko so ju prijeli in odvedli v zapor, okradenec je pa dobil povrnjen še ves denar.

Železniška nesreča. Med postajama Opčina in Gvardijela državne železnice Gorica-Trst je vsled skale, ki je padla na železniško progo, skočil s tira železniški stroj, kakor tudi štirje vozovi osebnega vlaka. Izmed ljudi se ni nihče ponesrečil.

Nečuvven napad. Piše se nam iz Opatije: K tej notici v „Slov. Narodu“ z dne 15. oktobra t. l. se še mora dodati, da je lovski stotnik Kirschner pozval radi žaljenja časti inženirja Suga na dvoboj, katerega je Sug sprejel na sablje pod zelo težkimi pogoji. Čas je bil določen v nedeljo ob 10. na Reki. Sekundanti častniki so bili pripravljeni za določeno uro v vili Wienerheim v Opatiji. Kako so se pa začudili, ko se jim pokaže stotnik Kirschner že zgodaj zjutraj brez sablje in z revolverjem v roki. Stotnik Kirschner je, kakor je bilo že omenjeno, že ob 6. zjutraj obiskal inženirja Suga, kateri je bil še v postelji. Vrata so se bila zaprta, ker je pa stotnik opoznašal ženski glas, prišla mu je služkinja nič slabega sluteč odpret. Njen

strah je bil velik, ko je videla skočiti v sobo stotnika s sabljo v eni in revolverjem v drugi roki. (Čudno da ni imel še po indijanski šegi noža v ustih in tomahavke za pasom). Ne oziročaj se na prestrašeno služkinjo je skočil stotnik v spalno sobo Suga, kateri je bil še v postelji in se na krik služkinje prebudil, in je pričel po njem mahati s sabljo ter mu zadal, več težkih ran. Sug pa tudi ni čakal, da ga stotnik na postelji razreže za golaž, ampak je zbral svoje zadnje moči in skočil na stotnika. Med tem pritekla je tudi služkinja z dvema psoma in gospodarica stanovanja, katerim se je posrečilo izvit stotniku sabljo iz roke in ga poriniti skozi vrata na prosto. Ko se je stotnik nahajal že pod kapom, spomnil se je, da drži v drugi roki revolver, in res je pomeril takoj na ženske, katere so prestrašene skočile nazaj v stanovanje. Stotnik se je pobral po tem junaškem činu po gozdu, proti Wienerheimu, kjer se je predstavil brez sablje z raztrganimi hlačami, za kar gre hvala Sugovim psom, in z znaki ženskih nohtov na obrazu svojim sekundantom, kateri so ga vzeli seboj na Reko in ga tam predali vojaški oblasti, katera bo skrbela, da pride pred vojaško sodišče. Po tem dejanju bi se dalo soditi, da stotniku tam gori pod črepinjo ni vse v redu.

Mestna narodna godba se je ustanovila v Voloski, pravila so potrjena. S tem se nam piše od tam: Člani katerih je sedaj 16, so sami izveščani godbeniki. Kapelnik godbe je gosp. Artur Gervajs, kateri je tudi kapelnik našega slavnega hrvatskega pevskega društva „Lavor“ v Opatiji. Godba bo pričela že ta mesec dati koncerte. S tem se je storil tudi v narodnem pogledu velik korak naprej, kar gre pač hvala v prvi vrsti našemu vrlému Gervajsu, kateri je posvetil ves svoj prosti čas in vse svoje sile v to, da se ustanovi ta kot vsakdanji kruh za naše kraje potrebna godba. Čast gre pa tudi našim narodnim prvakom, kateri so šli v vseh pogledih gosp. Gervajsu na roko pri njegovem trudopolnem delu. Naša dolžnost, t. j. dolžnost občinstva pa je, da to plemenito institucijo podpiramo kolikor največ moremo.

Glas z Reke. Piše se nam: Malo imate poročil z Reke, in še ta se navadno ne tičejo nas Slovencev. Kako naj bi pa drugače bilo. Kdo čuje kdaj o reških Slovencih? Ako bi še našega znanega vedežnega mecená Gorupa ne bilo na Reki, menim, da bi ljudje niti ne vedeli, koliko je tu Slovencev, dasi je Reka takorekoč na slovenski meji. Na Reki je zelo mnogo naših ljudi. Zlasti zadnje čase narašča število Slovencev, ko se je Reka tako povzdignila, da uspešno tekmuje celo s Trstom. Tu najdeš naše ljudi povsod. Izvoščeki so z malimi izjemami sami Slovenci. Zelo veliko je delavstva, tudi gostilničarjev in obrtnikov in tudi nekaj inteligence, ki so Slovenci. Šole pa so tu le laške in madžarske, zato se otroci teh Slovencev navadno potutujejo. Hrvati v Reki tvorijo pač polovico prebivalstva, toda, žal, večina je še nezavedna in brezbržna. Italijanstvo na Reki pade naenkrat, ako se pravčasno zbude vsi Hrvati. Seveda podpirajo Madžari Italijane na vse načine, ker Reka bi bila za Ogrsko kmalu izgubljena, ako bi dobili magistrat Hrvate v roke, kajti Reka odločuje Ogrom biti ali ne biti. Reka ima namreč pravico pošiljati dva zastopnika v hrvaški sabor. Dosedaj je hrvaška vlada pošiljala vabilo mestu Reka, da pošlje dva zastopnika v sabor, kar pa so Italijani vedno odbili, seveda po inicijativi in na zadovoljstvo Madžarov. To Italijanstvo Reke podpirajo pa tudi Slovenci, ki se priselijo sem in se potem poitalijančijo. In to je baš vzrok, gosp. urednik, da Vam pišem teh par vrstic. Mislim namreč, da bi se to na ta ali drugi način dalo zaprečiti, da ne bi namreč poitalijančeni Slovenci pomagali vzdrževati tako umetno zgrajeno italijanstvo Reke, ki se bo sicer dalo sčasoma tako utrditi, da ga bo težko zrušiti, nego naj se vse stori, da ostane Slovenec na Reki Slovenec in zvest sobojevnik na strani Hrvata. Zato epeliram na vse zavedne reške Slovence, zlasti na inteligenco, da stori svojo narodno dolžnost, da se skliče sestanek, kjer bi se posvetovalo o organizaciji. Poglejmo, kako delajo drugi narodi. Peščica Nemcev pride v čisto tuj kraj in naenkrat imajo razne politične, izobraževalne, zabavne in športne klube. Še toliko bolj moramo mi Slovenci paziti na svoje ljudi, da se nam nijeden ne potutji, ker smo tako mal narod. Na Reki ne bomo imeli težkoč, ker imamo veliko moralno zaslobo v Hrvatih. Ako se združimo v medsebojno podporo, čutil se bode reški Slovenec kakor na čisto domači zemlji. Podpirali bomo drug drugega in ni se nam treba bati, da se kdo potutji. Pričakujem, da se morda oglasi še kdo izmed reških Slovencev v „Slovenskem Narodu“.

Reški narodnjak.

Najvišja hiša na svetu je sedaj poslopje družbe Singer v New Yorku. Vsa množica potnikov, ki se sedaj vrača s potovanja v Evropo domov, zapazi pri vvozu v pristanišče, da se je slika mesta nekoliko spremenila. Iz „Downtowna“, morja nebotičnikov, se popenja visoko nad vsako drugo stavbo v mestu nova gradnja. To je poslopje družbe Singer, ki ima podružnice povsod, in ki jih poznamo po znanem kazalu v obliki „S“. Stoji na sprednjem Broadwayu in je dospelo že do 41. nadstropja. S tem pa poslopje še ni dovršeno, postavil se bo nanje še šestnadstropni stolp, s čimer naraste višina tega velikana na 612 čevljev, to je 200 čevljev več, nego ima vsakateri dosedanjih nebotičnikov. Poslopje dela vtisk orjaškega stolpa. Po načrtih, izdelanih natančno do najmanjše posameznosti, bo tehtalo poslopje 86.000 ton (po 2200 funtov). Vse poslopje sloni na 89 jeklenih stebrih, ki so 90 čevljev pod zemljo vžidani v trdnih skalah. Zanimivo je videti, kako posluje višji graditelj. Še na misel mu ne hodi, da bi plezal po različnih nadstropjih in tamkaj nadziral ali dajal navodila. Ne, lepo udobno sedi v prijetno opravljeni pisarni z zvokotrdnimi stenami v tretjem nadstropju, in ima poleg sebe telefon, ki je napeljan po vseh nadstropjih, in tako lahko v malo sekundah govori z vsakim svojih podložnikov. Kakor poslopje raste, tako se razširja tudi telefon. Nekaj novosti bo pa imelo to poslopje, ki jih pogrešamo celo v najmodernejših nebotičnikih. Posamezne lifte bo vodila centralna pisarna s signali z električnimi lučmi. Posebna električna priprava, neke vrste stenska tabla, kaže vedno natančno stališče vsakega dvigala. Poslopju bo treba toliko luči kakor kakemu majhnemu mestu, namreč 15000, ki bo vsem dovajala moč naprava blizu temelja. V vsaki sobi poslopja je pipa za pitno vodo. Novost je tudi po sistemu „vacuum“ napravljeno snazišče. Vsaka poslovalnica ima po eno „sesalno ščet“, ki hipoma klobuk ali suknjo oprostí vsega prahu. Na stoip postavijo ogromen odsevnik, čigar luč se bo videla lahko 100 do 130 km daleč. Snujejo se tudi še druge „visokoleteče“ ideje, neki tu- kajšnji graditeljski ženij ima že docela zgotovljene načrte za 150 nadstropno poslopje, manjka mu še samo glavni. Slingerjevo poslopje stane 1.500.000 dolarjev. Ko so zgradili poslopje za „Word“ z 18 nadstropji, se je vse čudilo, sedaj je pa že tako zaostalo, da je lastnika skoro sram.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni Evropa ima od danes do vštetega prihodnjega torka sledeči jako zanimiv spored: tak mora biti soprog (komično), iz Pekinga v Pariz z avtomobilom (interesantna slika, po naravi posneta o priliki glasovite dirke iz Pekinga v Pariz pred enim mesecem, ko je prvi dospel v Pariz princ Borghese iz Milana), kadar mačke ni doma, miši plešejo (komično), brez staršev (žaloigra v 17 slikah), nadležneš (jako komično). Podjetje se s tem programom znova samo priporoča občinstvu, katero opozarjamo zlasti na drugo sliko iz Pekinga v Pariz z avtomobilom, ki je veleinteresantna. Podjetje se je tako priljubilo občinstvu, da mu je zagotovljen stalen obstoj.

Cinematographe théâtre français v veliki dvorani bivšega „Katedrala“, Turjaški trg št. 1 ima od danes do všteti torka, 22. oktobra nastopni program: 1.) V Music-Hall. 2.) M. je ob luninem svitu. 3.) Čarodejstvo in metulj. 4.) V posredovalnici. 5.) Glad ni preveč natančen. 6.) Kakor ti meni, tako jaz tebi. 7.) Omerji. 8.) Potovanje v Švicco. 9.) Moj klobuk. 10.) Bik borilec. 11.) Drama strasti. 12.) Sosedova svetiljka. 13.) Lunine spremene. Toplo priporočamo ta kinematograf, ki se zlasti odlikuje po čistih in neprimerno mirnih slikah, ki ne utrudijo očesa niti najmanj. Tudi ta spored odveča poleg množice lepih nazornih in poučnih, več nadvse komičnih prizorov, kakor smo se pričeli. V sredo nov program.

Tatvine. Na hodniku bivše Waldherrjeve hiše v Beethovnovih ulicah sta bile izpred vodovoda ukradeni dve medeni pipi, vredni 16 K. — Branjevki Heleni Klopčičevi je bil ukraden črn dežnik. — Hlapcu Andreju Prekletu so bili ukradeni novi, 9 K vredni čevlji na zadrgo. Tat je znan. — Pred neko prodajalnico so bile včeraj ukradene 8 K vredne hlače in 1 K vredna bela čepica.

Pobegnili je od dela v Tünniesovi tovarni 18letni prisiljenec Tomaž Wagner iz velikovške okolice.

Aretovalo je orožništvo v Vodica zaradi tatvine že predkaznovano 29letno Veroniko Zajčevno rodom iz St. Jurja, pristojno v Zg. Tužin.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 18 Bolgarov, iz Prusije je prišlo pa 25 Hrvatov.

Ukradel je v Gradišču pri Kamniku nekemu posestniku nek okoli 26—30 star neznan človek, ki je bil

kozavega obraza, precej močan, sivo oblečen, je imel črna mehka klobuk z belimi peresi, in je govoril slovensko, 80 K denarja in zlat prstan, na katerem so bili obešeni trije orčki.

Izgubila je g. Helena Staretova zlat moski prstan z opalom, vreden 18 K.

„Društvena godba ljubljanskega“ koncertuje danes v soboto v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidel). Začetek ob pol 8. zvečer. Vstop prost.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje jutri v nedeljo v gostilni pri „Črnem orlu“ v Gosposkih ulicah. Začetek ob osmih zvečer. — Vstop prost.

* Drobne vesti. O velikih poplavih prihajajo vesti iz vseh planinskih dežel. Drava in Zila na Korškem sta izstopili. Posebno hude poplave so v Zgornji Italiji. V Benečiji je voda odnesla sedem mostov. — Prince sinjo Moniko je sklenil saški kralj izročiti v vzgojo svojemu svaku princu Hohenzolernu. Seveda jo mora najprej dobiti.

— 2½ milijona rubljev deficita izkazuje mestna penzijska blagajna v Petrogradu.

— Med vožnjo na železnici je izginila blizu Varšave grofica Marija Zamojska. Voz, v katerem se je vozila, so našli oškropljen s krvjo.

— O odpravi, oziroma reformi mature na srednjih šolah bo poročal pri enketi o reformi srednjih šol dr. Hofmann-Wellenhof.

* Papirnati denar na Kitajskem. Letos je izdala nemško-azijska banka v Singapur papirnat denar na podlagi privilegija cesarske kitajske vlade. Toda na Kitajskem so imeli davno poprej papirnat denar kakor v Evropi, ker jim je večkrat zmanjkalo bakra. Dočim so bili v Evropi izdani prvi bankovci v Stockholmu leta 1668., poznali so na Kitajskem tak denar že 250 let poprej. Tisoč let pred Kristovim rojstvom so poznali Kitajci tisek, kar jim je izdajanje papirnatega denarja zelo olajšalo. Papirnat denar je dal tiskati cesar Hfieu-Tsng leta 810. pred Kristom. Bankovce so dobili veliki trgovci, ki so morali zanje založiti primerno količino bakra, a pozneje so mogli pri provincialnih blaginjakih papir zopet zamenjati za baker. Uredba se je brž udomačila, tako da je sto let pozneje neki cesar ustanovil po vseh provincialnih glavnih mestih take urade za izdajanje papirnatih bankovcev. Trgovcem se je novi denar tako prikupil, da so ga sami dajali v promet.

* Beseda »bojkot«. Gotovo bo čitatelje zanimalo, da izvedo, kako da je nastala beseda »bojkot«. Beseda »bojkot« priha od nekega angleškega kapitana, ki se je zval Boykott. Ta kapitan je upravljal posestvo nekega grofa na Angleškem. Radi svoje uprave pretirane strogosti ga je vse bližnje prebivalstvo silno sovražilo ter ni hotelo priti k njim v nikako dotiko. Nihče ni hotel od njega kupiti, niti mu kaj prodati. Z vojaškim spremstvom mu je bil doveden letni prihod, tega so strogo čuvali, a tudi kapitan sam je moral imeti spremstvo, kadar je hotel iti v kako drugo mesto. Od tedaj je nastala beseda »bojkot« ali »bojkotirati«. Pričeli so jo rabiti ob sličnih prilikah in kmalu je postala ta beseda običajna po celem kontinentu. — Boykott je umrl meseca julija leta 1897.

* Prebivalstvo Rusije. Rusija ima po najnovejšem ljudskem štetju 151 milijonov 514.300 prebivalcev. Leta 1857. je imela prebivalcev samo 74 milijonov 500.000. Prebivalstvo se je torej v Rusiji tekoma 50 let več nego podvojilo. Rusko carstvo ima 1082 mest. Čez 100.000 prebivalcev ima 25 mest. Največja ruska mesta so tale: Petrograd z 1.550.000 prebivalci, Moskva z 1.310.000, Varšava z 848.000, Odesa s 500.000, Kijev s 404.000, Lódž z 328 tisoč, Riga s 283.000, Harkov z 206.000, Saratov z 197.000, Tiflis s 196.000, Vilna z 167.000, Taškend s 165.000, Kazan s 160.000, Jekaterinoslav s 156.000, Baku s 150.000, Astrahan s 147.000, Rostov s 135.000, Helsingfors s 125.000, Kicenes s 120.000, Tula s 109.000 in Minsk s 105.000 prebivalcev.

* Krez in Rockefeller. Profesor Scot temeljito razpravlja v »The Independent« vprašanje, ali je bil lidijski kralj Krez tako bogat kakor je ameriški multimilijonar Rockefeller ter prihaja do zaključka, da je bilo Krezovo bogastvo vendarle večje. Kakor znano, je Herodot opisal darove, ki jih je poslal Krez delijskemu tempelju. Med darili je bila piramida iz 113 zlatih in srebrnih kosov, krono pa so tvorile štiri plošče iz čistega zlata. Na vrhu je stal 800 funtov težak lev tudi iz čistega zlata. Samo zlato in srebro brez dela je bilo v tem darilu vredno skoraj 9 milijonov kron. Nadalje je poslal dva velika žrtvenika po 800 funtov težka, in si-

cer je bil eden iz zlata, drugi iz srebra. Ta dva predmeta sta bila vredna najmanj 2½ milijona K. K vsemu temu pa je še pridelal 360 zlatih vaz, katerih vsaka je tehtala en funt. Vsak mož v Delfiju je dobil pri tej priliki od Kreza 30 K našega denarja, tako da je daroval skupno najmanj 25 milijonov kron. Enako darilo pa je poslal Krez obenem tudi duhovnikom Branhidom v Didymi pri Miletu. Ker pa se je plačilna vrednost zlata in srebra izza Krezove dobe do danes zmanjšala za desetkrat, cenijo se Krezova darila v današnji vrednosti na 450 milijonov K. Vsa darila in ustanove Rockefellerja pa znašajo dosedaj le nekaj nad 300 milijonov K. Potemtakem obdrži Krez še vedno prvenstvo v bogastvu.

* Staro mater poročil. Tomaž Hugh Allison iz Njujorka se je poročil s svojo staro materjo. Zenin je za trgovino zavzel mlad gospod, ki ljubi tudi šport. On in njegova sestra sta se do zadnjih let zanašala, da podedujeta celo bogastvo po starem očetu dr. Buffum, ki je preživel svojo ženo in otroke. Sprl se je tudi s svojimi vnuki. Gospodično Allison je izključil iz svoje dedščine, ker se je proti njegovi volji omožila z nekim brivcem, z vnukom Tomažem pa se je sprl, ker si je držal konje za dirke. Da pripravi tudi njega ob dedščino, se je dr. Buffum nalašč znova oženil na stara leta. Hugh Allison pa ni maral izgubiti tako lepega premoženja, zato si je napravil nenavaden načrt, da preslepi starca: njegova ljubica naj vzame starega očeta. Dekle je bilo takoj zadovoljno, začelo se je dobrihati starcu in leta 1900. se je 80-letni starček res poročil z mladim dekletom. Lani je dr. Buffum umrl in žena je podedovala celo njegovo premoženje. Stara mati je dogovorno počakala običajno dobo žalovanja, nato pa se je poročila z »vnukom« Allisonom.

* Književna ostalina pisateljice Marko Vovčok. Nedavno je umrla v Kijevu znana maloruska pisateljica Marko Vovčok (M. A. Markevič). V njeni zapuščini so našli mnogo zanimivih rokopisov iz leta 1850. ter rokopise njenih najnovejših del. Nadalje se je našla popolna korespondenca s Ševčenko, Kulišem, Turgenjevom in drugimi slovečimi pisatelji. Končno je v zapuščini najden bogat etnografski material, ki ga je nabrala s svojim možem leta 1820. ter osem zbornikov njenih pesmi.

* Dvounmo. Žena zblaznelega moža: »Gospod doktor, mislite li, da je imel moj ubogi mož nagnjenje za idiota že tedaj, ko me je vzel za ženo?« — Zdravnik: »Brez dvoma!«

* Tiha ura. Dolgo časa so si prizadevali urarji, da bi iznašli uro, ki bi ne vznemirjala nervoznih s svojim monotonim tik-takanjem. Sedaj se je iznajdba posrečila tovarni za ure Junghans v Schrambergu. Tako stoječa ura, ki gre popolnoma neslišno, se imenuje »Hermes«, a tudi take budilke se dobe.

Književnost.

— Založba F. H. Schimpflja v Trstu je izdala nemško-slovenski slovarček v priročnem žepnem formatu. Sestavitelj tega žepnega slovarčka si je postavil nalogo, da bi podal v jedrnatih kratkosti besedni zaklad obeh jezikov v kolikor mogoče največji popolnosti in obširnosti ter to snov tako razvrstil, da bo vsako besedo lahko in brez velikega truda najti. Vkljub majhnemu prostoru, ki je bil sestavljalcu na razpolago, obsega pričujoči žepni slovarček vendar lepo število nad 100.000 besed, med katerimi so zapopadeni najobčnejši izrazi sočasnega političnega, popotnega, trgovskega, šolskega in družabnega življenja. Težkoča drobnih črk, kakršne so neizogibne pri takih žepnih besednjakih, se je odpravila z razločnim, jasnim tiskom. Slovensko-nemški del žepnega slovarja se že tiska ter bo sledil v kratkem. Cena 485 strani obsegajoče, elegantno vezane knjige se je določila na 4 K, in knjiga bo menda gotovo vsakemu uradu, vsaki pisarni in vsakemu konтору kakor tudi domu in šoli dobro došla.

— Anton Medved: Za pravdo in sroce. Tragedija v 5 dejanjih. Založila »Katoliška knjižarna«. Ta igra pride meseca novembra na oder in tedaj bo prilika o njej govoriti. Do konca novembra velja vezana knjiga 2 K 50 vin., od 1. decembra pa 3 K 50 vin.

— Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz l. 1573. Spisal August Senoa, iz hrvaščine poslovenil L. J. Založila »Katoliška knjižarna«. Cena broš. 1 K 60, vez. 2 K 60. Ta povest spada med najlepše zgodovinske povesti, kar jih imajo Hrvatje med najzanimivejše, kar jih je spisal Senoa, in med najpopularnejše, saj je junak te povesti kmečki kralj Matija Gubec, vodja največjega kmečkega hrvaškega punta,

ki se je raztezal tudi po Sloven-skem.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 19. oktobra. Z ozirom na vest, da se Slovenci ne bodo zadovoljili s podražavljenjem šentjakobske ljudske šole v Trstu, marveč da ne bodo preje mirovali, dokler jim vlada ne ustanovi še slovenskih srednjih šol v Trstu, so vsi laški listi pokonci. Pravijo, da nimajo ničesar proti temu, ako hoče država ustanovljati Slovencev srednje šole v slovenskih krajih, odločno pa protestujejo, da bi se te srednje šole nastanile v italijanskem Trstu. Laški značaj Trsta se mora varovati, zato se je treba z vso silo upreti nakani, preplaviti Trst s slovenskimi učnimi zavodi.

Dunaj 19. oktobra. Dalmatinski deželni odbor je poslal baronu Becku brzojavno zahvalo, da se je v nagodbi zagotovila železniška zveza Dalmacije z ostalo monarhijo.

Dunaj 19. oktobra. Cesarjevo zdravstveno stanje je danes dosti boljše. Mrzlica je izginila popolnoma, kašelj je ponehal in katar je docela izgubil svoj nevarni značaj.

Dunaj 19. oktobra. V slučaju, da odstopi dr. Fořt, bo baje imenovan za trgovskega ministra češki klerikalec dr. Hurban.

Dunaj 19. oktobra. Dr. Kramar je odpotoval v Prago, da se vdeleži seje eksekutivnega odbora mlado-deške stranke.

Belgrad, 19. okt. (Srbski tiskovni urad.) Vest dunajskih in madžarskih listov o zaroti proti prestolonasled. Gjorgju je popolnoma izmišljena. Vse te in enake vesti so zlobne izmišljotine brezvestnih zemunskih dopisnikov, ki nimajo drugega namena kakor Srbijo oblatiti pred javnostjo.

Draždani, 19. oktobra. Kralj Friderik Avgust je sklenil z gos-po Toselli pogodbo, po kateri se izroči princesa Pia Monika v vzgojo njeni teti kneginji Hohenlohe pod pogojem, da se sme gospa Toselli sestati vsako leto z vsemi svojimi otroki v kakšnem kraju izven Sakson-ske.

Varšava, 19. oktobra. Dognalo se je, da so carsko dvorno damo grofico Zamojsko umorili revolu-cionarji, ker je nanje streljala z revolverjem. Mrtvega trupla še niso našli.

Dunaj, 19. oktobra. Češki agrar-ci in radikali nastopajo z vso odloč-nostjo proti trgovskemu ministru dr. Fořtu. Njegov položaj je silno omajan in najbrže bo moral de-misionirati.

Dunaj, 19. oktobra. Dr. Fořt bo v ponedeljek podal demisijo, ako se ne posreči odstraniti nesogla-sja med češkimi strankami.

Dunaj, 19. oktobra. Na borzi se je danes ob eni objavil tale buletin: Cesar je danes brez mrzlice, kašelj je ponehal, moči so se povrnila in bol-niku že diši jed.

Dunaj, 19. oktobra. Cesar bo ju-tri že zapustil sobo in bo šel na sprehod po parku.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Več mesecev sem že poročal v »Slovencu« neki pisec »tržnih poročil« o nizkih in nižjih cenah cereali-j — ne vem, ali iz nevednosti ali zlob-nosti. Dotičnemu poročevalcu pripo-ročam, naprošen od več inte-resementov, naj bo pri tržnih poročilih strogo objektivni, ker sicer zavajajo interese v nemalo gmo-tno škodo. Z ozirom na njegova bes-poročila so mnogi interesente letos izgubili, odnosno po nepotrebnem višje svote plačevali za blago, nego bi jih plačali, če bi poročevalec pisal stvarno. Morda misli pri tem ljud-stvu koristiti — ima pa nekateri člo-vek že tako smolo, da vrši s svojim početjem ravno nasprotno tega, kar namerava. Če poročevalec v »Slo-vencu« ne pozna današnjega žitnega trga, naj na kratko omenim, da no-tira:

— pšenica danes najvišjo ceno izza nekoliko let. Te višine, kakor ravno danes, v letošnji kampanji še nismo imeli. Utemeljuje pa to dra-ginjo dejstvo, da je letos na Ogrskem 22 milijonov hektolitrov pšenice manj nego lansko leto, poleg tega pa je posebno v okolici Tise še kvalitativno daleč za lansko letino. Mimo tega pa tudi inozemstvo nima posebno ugodne letine, zbog česar je pritisk na cene našega trga izključen. Iz teh razlogov se tedaj ni nadejati, da bi cene v do-glednem času znatno odnehale, vršile pa se bodo seveda fluktuacije, ker bi bil sicer trg premrtev. Fluktuacije se morajo, če ne drugače, pa umetno inženirati.

Nepotrebnost je tedaj pregovar-janje prodajalcev moke z nakupoval-

kami, češ, da je žito poceni, moka pa draga.

Moka, kakor se prodaja na naš-em trgu, niti ne odgovarja dnevnim žitnim cenam in — če no-čajo delati prodajalci moke v lastno zgubo — dvigniti morajo cene za 1 do 2 krajcarja pri kilogramu. Saj velja danes ogrska moka 0 na debelo čez 20 krajcarjev v mestu — po-misliti pa je, da veliki mlini bele moke dajejo danes pod produkcij-skimi stroški, pridobe pa deloma to zgubo nazaj pri temnejših mokah, ker nimajo razlike enega krajcarja od številke do številke, kakor naši mo-karji, ampak čisto šele pri treh šte-vilkah.

Koruza se istotako draži iz povse umljeviga vzroka, da je staro blago že sedaj pošlo, dočim ga je bilo druga leta dobiti še marca me-seca. Iz tega neizogibno sledi, da se je letos že sedaj začela živahna kup-čija z novim svežim blagom kot na-domestilom za staro. Kolikor je letos koruze več, konsumiralo se je bo pač toliko prej in danes že opazujemo, kako hitrih korakov se približuje cena nove koruze obstoječim cenam stare koruze.

O ves se prav tako noče poce-niti, ker mu letina tega ne dovoljuje. Kolikor se ga je pridelalo, ga bo lahko prodali po visokih cenah, ker se ni bati, da bi ostale kake posebne zaloge ob času bodoče novine. M.

Poslano*)

slavnemu blejskemu občinstvu v premislek in preudarek.

Podpisani nameravam z drugimi pomočniki vred graditi pri svoji ope-karni električno napravo za 160 konj-skih sil. Napravi se lahko 1600 luči. Blejsko občinstvo se lahko posluži te razsvetljave in prosim, da bi se do konca t. m. zglasili oni, ki bi jo hoteli sprejeti; če ne, bom za svojo vporabo napravil bolj majhno reč, kar mislim to stvar urediti do spomladi.

Priporočam to stvar v preudarek vsem, ki se jih tiče.

Na Bregu, 18. oktobra 1907.

Ivan Prešern
opekarnar.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Prijateljica mater,

ki pričakujejo poroda novega potomca in ki jih mučijo čustva velike utrujenosti in malo-srčnosti, je Scottova emulzija. Učinek Sco-ttove emulzije je takisto čudovit kakor za-dovoljiv.

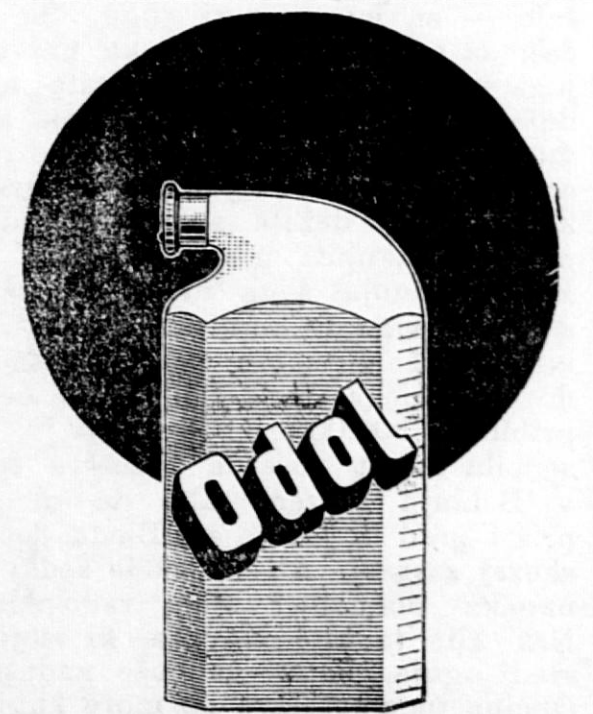
Nova moč in novo veselje do življenja

Pristna samo s to znamko — rib-čim — kot jam-stvenim znakom Scottovega rav-nanja!

se začutita kakor po čarovni pi-jaci. Pa še bolj bo mladi zemljan, ko zagleda svet, razveselil starše z zdravim izgledanjem in krepkimi obli-kami, zakaj z materjo je Scottova emulzija okrepila in ojačila tudi njega, izkrajala pospeševala naj-ugodnejše.

Izvirna steklenica 2 K 50 vin. Naprodaj po vseh lekarnicah.

Poslano.

Ako imate občutljive noge, kupite svetovno-znane gorke 3380-3

zimske čevlje

podšite s flanelo in ko-žuhovino v c. kr. mnihov-graški zalogi čevljev pri Henriku Kenda, Ljub-ljana, Mestni trg št. 17.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do-mačega zdravlila, katero se dá tako mnogo-stransko porabiti, nego »Mollo-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolesti utešu-joče, ako se namaže z njim, kadar koga lrga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorejo dobro, da se priliva kopolim. Steklenica K 1-90. Po poštnem povzetju pošljaljo to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno namiko in pod-pisom 6 16-14

Kašlja joči naj boro inse at o THY-MOMEL SCILLAE, preizkušen izdelek, ki ga zdravniki večkrat zapisujejo.

Dostikrat se naleti, da je za kakšno rano treba poiskati ali priporočiti dobro ma-zilo. Za to prav primerno in preizkušeno sredstvo, ki deluje antiseptično, hladi in lajša bolečine, je po vsej monarhiji predobro znano praško domače mazilo iz lekarnice B. Frag-nerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Ker mazilo, tudi več let spravljeno, ne izgubi učinka in se tudi ne izpremeni, bi je za ne-pričakovane slučaje morali imeti pripravljeno povsod. 2

Zahtevajte
ilustrovan cenik
gasolinovih svetilk
podjetja za žarnice
„Ideal“

DUNAJ, VI. Wallgasse 34. Hugo Pollak
Cena, lepa svetiloba brez nevarnosti; vsaka svetilka se lahko rabi zase; nič inštalacije; popolno nadomestilo za plinovo luč. Za plinove in električne svetilnice last-nega izdelka posebni katalogi. 3911 51

Oblastveno varovano! Vsako ponarejanje kaznivno!
Edino pristen je
Thierryjev balzam
z zeleno varstveno znamko z
unno. 12 majhnih ali 6 dvo-jnatih steklenic ali velika spe-cialna steklenica s patentnim
zaklopom K 5-—.
Thierryjevo kantičnolijsko
mazilo
za vse, še tako stare rane,
vnetja, poškodbe itd. 3 lončica
K 3-60. Pošljal se samo po
povzetju ali denar naprej.
Te dve domači zdravili ste
kot najboljši splošno
znani in staroslovni.
Naslavljaj naj se na
lekarnarja A. Thierry v Pr-
gardi pri Rogaschi Slatini.
Zalozge po akoru vseh leka-
nah. Knjižice s tisoči izvirnih
sahvalnih pisem zaslonj in
poštne prosto.

129-41

Proti zobobolu in gnilobi zob
izbornu deluju dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.
Bl gorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najboljša sredstvo zoper zobobol,
odstranjanje neprijetne sapa iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi
zob, zato jo vsakemu najtolejšje pripo-ročam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vode.
Dovolim, da to javno oznamite, ker
je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1905.

Dož. lekarna Mil. Leustoka
v Ljubljani; Resljova cesta št. 1
slog. novozgrajenega Fran Jožefovega
tubit. mesta. 13-42

Umrli so v Ljubljani.

Dne 15. oktobra: Marija Strahar, rudar-jeva vdova 76 let, Radeckega cesta 11, kap.
Dne 17. oktobra: Jurij Prossenač, tr-govec 68 let, Dunajska cesta 2, pljučnica.
Dne 18. oktobra: Marija Frelih, kajžar-jeva žena, 40 let, Radeckega cesta 11, sek-bebost.

V deželni bolnici:

Dne 13. oktobra: Ivan Lunko, pekovski pomočnik, 25 let.
Dne 14. okt.: Štefan Juvan, šolar, 8 let.
Dne 15. okt.: Iv. Vihar, gostič, 69 let, vsled raka. — Fran Gehorin, dninar, 27 let, jetika. — Jožef Ločnikar, kamenolom, 45 let, legar.

Dne 16. oktobra: Anton Kanc, kajžar, 26 let, legar. — Ivana Telban, posestnikova hči, 2 leti, davica.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Oton Balzer v Laškem trgu K 2-0 v imenu prireditvenega odbora Vinske trgatve dne 18. t. m. v Laškem trgu kot čisti iznos iste v gornjem znesku. — Gosp. Vladimir Breskvar cand. iur. na Dunaju K 8-28, zbranih na prvotilem večeru slov. akad. društva »Slovenije« na Dunaju. — Gospod dr. Fran Goršič, c. kr. sod. pristav v Ilirski Bistrici K 10-— globo g. Marije Petkovič iz kazenske zadeve Anton Fabec contra Marija Petkovič — Gosp. Tomo Koprivo v Zagorju ob Savi K 15-60; nabral po-vodom županove izvolitve v Kotredžu 17. t. m. — Svota K 1-0, kot stava med gg. e. kr. okr. glav. Štefanom Lapajne in e. kr. okr. sodnikom Tometom Mladič v Postojni ob priliki volitve država poslancev za Ljubljano. — Streliški klub »Triglav« v Ljubljani K 11-04 kot izkupilo za na prvem streliškem večeru na hitcačji prodani in po predsedniku podeljeni predmet. — Skupaj K 336-82. — Srčna hvala! Ziveli!

Ponudbe na upravištvo „Sl. Nar“.
pod „hišo z gostilno“. 3540-2

Naroda". 3390-3

v solčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s porabo periloice in delom vrta se odda **tako!** ali pa **za november na Dunajski cesti št. 60.** 3112-5

proti požaru in vltomu, „Fox“
pialalni stroji, ameriško po-
hištvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — **Bečko skladište**
blagajna, delničarsko društvo,
Zagreb, Ilica 22. 3424—6

na Bregu, pošta Borovnica
izdeluje vsakovrstne
stole od priprosth
do najfinejših brez
vsake konkurence.

Čenik na zahtevanje zastoj in franko.
3420 29

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.

**Ceno češko
posteljno perje!**

 5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skubljene-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—, Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri **Pliznu na Češkem.** 4372 3

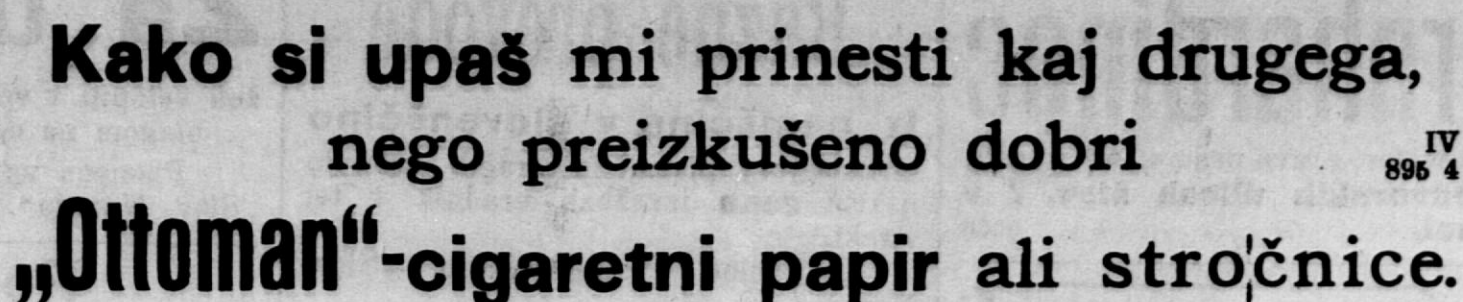
**V salonu
vsako nedeljo in praznik
ples.**

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.

Toči se vedno sveže **puntigamsko pivo**, pristna **štajerska, dolenjska** ter **istrska vina**. Izborna **gorka** in **mrzla kuhinja** ob vsakem času.

S spoštovanjem se priporoča
3412 3 **Beti Kos,**
restavraterka.

v predpisanih izdajah
za vse šole
se vedno dobé v
„Narodni knjigarni“
Jurčičev trg šte. 3.

Vsako sredo in soboto nov spored.

Vpraša se pri **V. Uršič v Ko-**
stanjevič na Dolenjskem.

 Senzacionalno sredstvo v do-
sega čarobnih prsi. **Kätthe**
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajamčeno neškod-
ljivo. **Steklenice po 3, 5**
in 8 kron poštnine proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju 2316—15
Kätthe Menzel na Dunaju XVIII
Schulgasse 3, I. nadstr. 11.

V najem se daje
radi družinskih razmer
izvrstno idoča

**v Črnem Vrhu nad Idrijo
in sicer najraje takoj.**

Več pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

 priporoča
svoje bogato zalogo
vsakovrstnih
trgovskih knjig
najbolje kakovosti.
Cene nizke.

**valaha, rjava, po 15 pesti visoka,
se prodasta.**

**Vpraša se v trafiki na Rimski
cesti 24 v Ljubljani.** 3564-1

**Razstavljeno od nedelje 20. oktobra
do vštete sobote 26. oktobra 1907 :**

Iz Neapolja do Balearskih otokov.

In modno 289
2
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukn
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. | Vzorci franko.

trgovina z vinom na veliko

Ladje: „Domitila“ & „Štefanija“

v Pulju v Istri

prodajata vina:

Vino z Visa, črn	liter po	46	in 48 h	Teran (obran)	liter po	—	in 40 h
belo	"	50	52	Muškat (bel, sladki)	"	56	60
Istrijane, črni	"	26	38	(črni sladki)	"	56	60
beli	"	36	38	Refožko	"	K	1'60
Dalmatince, črni	"	36	38	Marsala	"	"	1'40
beli	"	42	44	Pelinkovec	"	"	1'20
Šiljer, (Opolo)	"	42	44				

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrniti
franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej. Za prirodnost
svojih vin popolnoma jamčiva.

- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -
Rez. fondi: 38,242.074.78 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91,936.993.72 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
- vseslovi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:
**Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.**

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovidnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

**Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.**

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

izbornno pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

Pečiltatve na dom sprejema restavrator gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

298-66

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 140 Številka telefona 210.

prigoroča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberno

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

V prijaznem trgu Vransko pri Celju, kjer je tudi sodišče in davkarija, se prodaja lepa

enonadstropna hiša

z vrhom in event. tudi nekaj poljem in travnikom.

V sobah I. nadstropja so parketna tla.

Več se poizve pri lastniku Franu Kuharju, učitelju v Domžalah.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomske, t. dr. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolje priznana. Pri- zmanja tudi kot najboljše in naj- trpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani namiki. 1738 22

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Break

za 6 oseb ter eleganten

koleselj,

oboje v najboljšem stanju,

se prodaja.

Več se poizve pri Leop. Blumauerju, Kolodvorske ulice št. 24, „pri Starem Tišlerju“.

„Zaloga pohištva“

Puc & drug

v Ljubljani

se priporoča za 3388-5

opremo stanovanj

hotelov i. t. d. in opozarja na svoj

patentni divan.

Narčila na

vsakovrsne

ČASNIKE

revije

strokovne liste

zabavne liste

ilustrirane liste

humoristične liste

modne liste

ruske, češke, poljske, srbske,

francoske, angleške, italijanske

nemške itd. prevzema

Narodna knjigarna

Jurčičev trg šte. 3.

Kinematograf „Edison“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi iz lepakov.

Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

3550

Dolenjski kosovni premog

la. po K 1-20 po 50 kg.

in cele voze, v hišo pripeljan, (na cele vagone po premogokopnih cenah)

prigoroča 3438 3

J. PAULIN v Ljubljani,

Nove ulice 3. (Telefon št. 32)

glavna zaloga premoga

trboveljskega in dolenjskega kosovnika,

orehovnika in gruča ter Paulus salon,

skih briketov, na debelo in drobno

9 milijonov

kron

zastankov

je lansko leto izterjala zveza „Kreditreform“.

Zahtevajte zaradi izterjanja zastankov brez-

plačno prospekt št. 19 od društva „Kredit-

reform“ v Gradcu, Haydngaste 10. 6

Stelaže za trgovino

se ceno prodajo

v Ljubljani, Mestni trg št. 25, I. ndstr.

3482-2

Vid Bratovž

Sv. Jakoba nabrežje 25

prigoroča cenj. občinstvu

iz mesta in z dežele ka-

kor tudi ženinom in ne-

vestam 206-42

svojo veliko zalogo

razno-

vrst-

nega

pohištva

po najnižjih cenah.

Več hiš v Mariboru

se prodaja iz proste roke.

Vse so zidane nanovo, pripravne za najeminske in trgovinske hiše, davka proste ter s e obrestujejo po 6 1/2 %.

Istotako je tik

Maribora na-

prodaj več

lepih vil.

Naslov pove upravništvo „Slov.

Naroda“.

3389-3

Od visoke c. kr. vlade dovoljeni

privatni učni zavod

za urezovanje in šivanje oblek

Eme Schlehan

v Ljubljani, Židovske ulice 1.

Učenke se sprejemajo vsak dan od

9. do 12. ure dopoldne. 3162-5

Prodaja krojev po meri.

Lep prostoren lokal

opremljen s policami in prodajalnimi omarami ter z zraven spadajočim magacinom v večjem kraju na deželi, sedež c. kr. uradov, blizu farne cerkve in ob državni cesti,

se pod ugodnimi pogoji takoj odda.

V tem lokalu je bila že več let trgovina z manufakturnim in specerij- skim blagom.

Kje, pove iz prijaznosti, uprav- ništvo „Slovenskega Naroda“. 3473-3

Pišite po vzorce!

Barhenti

in flanele, modni vzorci, platna,

damasti, namizni prtovi, brisače,

blago za srajce in vse platneno

in pavolnato blago, modno blago

damsko in moško ima v zalogi in

3151-6 priporoča

V. J. HAVLIČEK

izvoznika tvorca za platnino

in modno blago

v PODEBRADIH (ČEŠKO)

Iščese za večjo ključavničarsko delavnico prvo moč kot

delovodja

Oziral se bode samo na spo- sobne in značajne reflektante.

Plača po dogovoru.

Kje, pove upravništvo „Sloven- skega Naroda“.

3518-2

Opozori se

pri nakupu blaga za

moške in ženske obleke

na blizu 40 let obstoječo tvrdko

R. MIKLAUC

Ljubljana

Stritarjeve (Špitalske) ulice šte. 5.

Na zahtevo se dopolnjeje vzorci.

Dobrakuharica

je izšla Minka Vašičeva je izšla

v založništvu Lav. Schwentmerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 re-

ceptov za pripravljanje najokusnejših jedi do-

mače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih

tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-

njaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega

lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene

lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-

vadne opreme, in končno varčna gospodinja

zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego

znane nemške kuharske knjige.

59 48

Patent Škatschek
Eternitov Škrilj

(Asbestov cementni škrilj).

Najboljše kritje sedanosti, varno proti ognju, pišu ali nevihti, lahko, brez popravil in ceno. Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne dežele:

Portlandcementne tvornice deln. dr. Dovje, Trst.

Zaloga in zastopstvo v Rudolfovem: JOSIP KOŠIČEK.

Vprašanja na založnika Teodorja Kerna, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se tudi izdelujejo strelovski, kleparska in krovka dela iz različnega blaga.

Ustanovljeno l. 1870 SEB. UNTERHUBER Lastnik Fr. Benque

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 73

nasproti topničarske vojašnice

1726 22

(telefon šte. 273)

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamna (v različnih imitacijah) kakor: pesa- mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo, cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa (metalique) preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. Prevzeto betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštnine prost.

NARODNA KNJIGARNA

Jurčičev trg 3

priporoča

svojo bogato zalogo

pripovednih spisov

v raznih jezikih.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.
Specialna tvornica za gorilne motorje.
Originalni motorji „Otto“
 v zvezi 3480-2
 z napravo za sesalni plin
 za kurjenje s rjavim premogom, fu-
 žinskim ali plinovitim koksom, kauma-
 zitom ali ogljem.
 — Gospodarsko najbolj primerna
 obratna moč novega časa!
 Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,
 bencin, bencol, petrolin, karbonol.
 Svetovnoslavni zaradi preproste in solidne sestave.

AVGUST REPIC
 sodar 42
 Ljubljana, Kolesarske ulice 16
 (v Trnovem)
 izdeluje prodaja in popravlja
 vsakovrstne
sode
 po najnižjih cenah.

Varst. znamka: Sidro.
Liminent. Capsici comp.
 nadomestilo za 3875-8
Pain-Expeller s sidrom
 priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.;
 po 80 h, K 140 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno
 priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne ste-
 klenice v škatljicah s našo varstveno znamko „sidro“ potem je
 vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek
 Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina c. 5 nova.
 Razpošiljanje vsak dan.

Singer **šivalni stroji**
 za vse le mogoče namene.
 ne samo v industrijske
 svrhe, nego tudi za šivalna
 dela v družini se dobivajo
 o o o pri nas. o o o
 SINGER Co. delniška družba za šivalne stroje. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4
 o o o o o Podružnice v vseh večjih mestih. o o o o o
 V blagohotno pozornost! Vsi od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom
 „Singer“ ponujani stroji so narejeni po enem naših najstarejših sistemov, ki po šustavi,
 zmožnosti in stanovitnosti daleč zaostajajo za našimi novjšimi sistemi rodnih strojev.

Suknenih estankov volke v zalogi.
Za Jesensko in zimsko sezono
 se priporoča trgo-
 vina s sukninim,
 platnenim in manu-
 fakturim blagom
Hugo Ihl
 v Ljubljani
 Stritarjeve ulice št. 4.
 Vzorec na zahtevanje poštino prost.

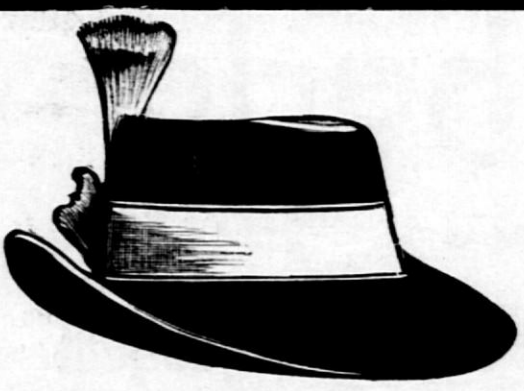
POKORNEGA
PELINKOVEC
 Najboljši želodčni liker
 sveta.
 Od zdravniških avtoritet
 priporočen kot ugoden, tečen
 in želodec jačajoč
čisti biljni destilat.
 Eksportira se na vse kraje sveta.
 Odlikovan s 60 zlatimi, sre-
 brnimi in častnimi kolajzami.
Dobiva se povsod.
 Zastopnik za Kranjko:
FRAN REMIC, Ljubljana.
!! Opomba !!
 Izvrsten glas našega eli-
 zira „Pelinkovca“ dal je
 povoda, da naša konkurenca
 prodaja pod istim ali sličnim
 imenom slabše — često
 zdravju škodljive — pi-
 jače. Radi tega pazite na
 našo z **zakonom zavarova-**
 vno vinjeto in zahtevajte
 izrečno 529-8
Pelinkovac Pokorny.
 Vse ostalo naj se kot
 ponaredba zavrne.
 Edini proizvajalec:
 Kralj. povl. dion. tvornica likera
 preje **FRANJO POKORNY,**
 Zagreb.
 Ustanovljeno 1862.

Največja zaloga ur,
verižic, prstanov in uhanov z
briljanti itd.
 Kdor hoče imeti trpežno in
 dobro idočo uro, naj kupi
 samo znamko „UNION“.
Fr. Čuden,
 urar in trgovec v Ljubljani,
 Prešernove ulice.
 Cenovnik zastoj in poštino prost.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.
 — Električni obrat. —
Brata Eberl leta 1842.
 Prodajalna in komptuar:
Miklošičeva cesta št. 6.
 Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
 Pleskarja mojstra a. hr. drž. in a. hr. priv. jez. Zvez.
Slikarja napisov.
 Stavbna in pohištvena pleskarja.
 Velika izbirta dr. Schoenfeld-ovih
 barv v tubah za akad. slikarje.
 Zaloga čopičev za pleskarje, sil-
 karje in zidarje, štedilnega mazila za
 hrastove podo, karbolinoje itd.
 Posebno priporočava slav. občinstvu
 najnovejša, najboljša in neprecenljivo
 sredstvo za likanje sobnih tal pod
 imenom „Rapidol“.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu za
 vse v najino stroko spadajoče delo v
 mestu in na deželi kot priznano resno
 in fino po najnižjih cenah.

St. 37.845.
Razglas nabornikom
 Mestni magistrat ljubljanski razglašuje glede rednega nabora leta 1908
 nastopno:
 1. Vsem v Ljubljani stanujočim leta 1885, 1886 in 1887 rojenim mla-
 deničem, **neglede na njih rojstni in pristojni kraj,**
se je tekom meseca novembra 1907
 zglasiti k zabeleži pri tukajšnjem uradu.
 2. Mladeničem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj
 dokazila o starosti in pristojnosti (rojstni in domovinski list).
 3. Začasno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasiti starši, varuhi
 ali pooblaščenici.
 4. Onim, ki si hočejo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega
 zakona navedenih ugodnosti, je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca
januarja ali februarja 1908 pri podpisnem mestnem magistratu, **najkasneje**
pa na dan glavnega nabora pri naborni komisiji.
 5. Onim, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega okraja, je o
 priliki zglasitve vložiti **opremljene prošnje**; obenem pa lahko oglase
 izkažejo pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene ugodnosti.
 6. Sinovom vojaških oseb, službečih v dejanski službi in onim mlade-
 ničem, ki so nameščeni pri vojni upravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih,
 se je ravno tako zglasiti.
 7. Kdor zanemari dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega zakona
 izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovorom, da ni vedel za poziv
 ali pa za dolžnosti, katere mu nalaga vojni zakon.
 Naborniki, ki opuste zglasitev, ne da bi jih pri tem ovirala kaka ne-
 premagljiva ovira, so krivi prestopka in se kaznujejo z **globo 10 do 200 K**
 ali pa s primernim zaporom.
Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane,
 dne 4. oktobra 1907. 3547-1

Izvod iz voznega reda.
 Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
 7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.
 7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
 11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.
 1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.
 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
 7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
 2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
 7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
 10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam ob nedeljah in praznikih v oktobru.)
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
 6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta.
 8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
 2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice.
 6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenice.
 8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
 8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
 11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
 6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
 10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
 6-11 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
 10-50 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)
 (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11.
 priporoča
klobuke
 cilindre, čepice itd.
 najnovejšo fašono
 po najnižji ceni.

Angleško skladišče oblek
 Ljubljana, Mestni trg 5.

Ravnokar so dospeli
 modeli z najnovejšimi kroji te sezone in sicer: Damski kostumi z liftboyem in dolgo priležečo jopico, gladki in stiskani pliši ter suknjeni liftboy, dolge priležeče jopice in paletoti.
 Največja zaloga moških in ženskih oblek, svršnikov in zimskih sukenj.
Najnižje cene!
O. Bernatović.
 3565-1

Najnovejša iznajdba.
Velik požar
 zamore se lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami
 z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave
 koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem
 položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!
R. A. Smekal
 Zagreb
 skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, se-
 kiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.
 Odplačevanje na obroke.
 151-21 129 odlikovanj!

Optični zavod

 Volika
 zaloga pravih
 švicarskih ur.
 Srebrne ure od
 gl. 3-80 naprej.
 Zlatna in srebrna kakor vor-
 zica, prstani, uhanj,
 broške itd.
 Ilustrirane cenike
 pošljim brezplačno.
F. P. Zajec, urar
 Ljubljana, Stari trg.

Za jesensko sezono!

Mestni trg šte. 14

G. ČADEŽ

Za jesensko sezono!

Mestni trg šte. 14

priporoča v veliki izbiri **plišaste, moderne trde angleške, dunajske** in vsakovrstne druge **klobuke**,
kakor tudi **moško perilo, rokavice** i. t. d. **po starih cenah.**

Naročila na kosilo ozir. večerjo

... priznana izvrstna domača hrana, priporoča ...

hotel „ILIRIJA“.

Popoldne ob dveh in po gledališču sveže kuhana jedila. Izborna
štajerska, dolenska (v. i. č.), metliška in istrijanska pri-
rodna vina in pa sedaj izvrstno **marčno pivo** iz Združenih
pivovaren **Žalec in Laški trg** ter izvrstno **plazensko pivo**.
... **Točna in poštena postrežba!!!**

Obilga obiska vljudo prosi

3524 3

Frie Novak, hotelir.

P. n. naročniki imajo v kavarai za vse igre **znižane cene!**

Izprašana

učiteljica za citre
poučuje

doma in izven doma. Naslov se
poizve v upravnistvu „Slovenskega
Naroda“.

31 8-3

Največja in najcenejša izber

**reklamnih
koledarjev**

kot trgovska novoletna darila.

Lepi in ceni vzorci.

Dobe se z torbico ali brez
torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

lepih malih in večjih jastic

od 10 vin. naprej.

Vzorci dopošljem na ogled.

Se vljudo priporoča 3483-3

Ivan Bonač

trgovina papirja

v Ljubljani.

Premog kosovnik in orehovnik

najboljše kakovosti iz trboveljskega premogovnika
dobavlja v vsaki množini do vagona pošteno in
zagotavlja točno postrežbo

IVANA TREO

Ljubljana

Ljubljana

... Cesta na Rudolfovo železnico. ...

Kot izborna, razmeroma ceno kurivo se najbolj
priporoča trboveljski orehovnik.

Za jesensko sezono

priporoča

3495-3

nove svile in žamete za bluže, dalje

prilika

za paillette svilo za obleke, črno,
meter po K 2-70.

Ostanki svile čudovito ceno!

A. Persché

Pred škofijo št. 21. Pred škofijo št. 21.

Karbolinej Avenarius

(od katerega
imam samo-
prodajo za
Kranjsko)

Mavec (Gyps)

za stavbe in kiparje kakor
tudi za vsako drugo obrt,

Use olja in mazila za stroje
vrste olje proti prahu

kakor tudi
priznana
najboljše

priporočam
po tvorniških
cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja. 2131 34

Anton Šarc

v Ljubljani Sv. Petra cesta 8.
izdelovanje perila in oprem za neveste.

Inventurna prodaja
dokler bo kaj zaloge
po silno znižanih cenah.

Izbrani vzorci švicarskih vezenin, damskega perila,
moških srajc, posamezni namizni prtji, serviete, brisače in
drugi predmeti.

Prevzemam vseh vrst perilo za izdelovanje ob cenem
zaračunanju.

Svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8.

Svetli blesk ovratnikov in manšet daje perilu lepoto in tri-
kratno trajnost nasproti navadnemu svetlemu likanju.

Zavod sem vredil tako, da se perilo, obleka, bluže, zastorji
snažijo z največjo skrbnostjo in varovanjem, za kar prevzemam
vse jamstvo.

Obilga obiska prosi

z odličnim spoštovanjem

Anton Šarc.

3058-19

Najcenejšo

solučnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Ljubljana

Pred škofijo 19, Stari trg 4,

Prešernove ulice 4. 42

**Risarji in
:slikarji:**

dobé

vse potrebščine

Narodni knjigarni

združeni s

trgovino s pisalnimi,
risalnimi in slikar-
skimi potrebščinami

Jurčičev trg št. 3.

Naznanilo.

Vljudo naznanjam, da sem vsled bolezni
gosp. dr. Juana Dečka prevzel njegovo

**odvetniško
pisarno**

jo s svojo združil ter sem se z današnjim dnevom
preselil v prostore dosedanje dr. Dečkove pisarne

v Rotovški ulici št. 19

(nasproti svoji dosedanji pisarni.)

V Celju, dne 17. oktobra 1907.

Dr. Josip Karlovšek
odvetnik.

3559-2

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Za 20letni uspeh

se ima zahvaliti **Maggijska zabela**
s križno zvezdo
odlični, vedno enaki dobroti, finemu vonju in veliki izdatnosti.
Zahtevajte izrečne Maggijske zabele pazite na gorajšnje varstveno
znamke in varujte se ponaredb.

Sijajen uspeh

je dosegla v zagrebškem gledališču nova opereta našega priljubljenega skladatelja o o o

V. Parma, Lokavi služnik.

Izbor najlepših pesmi in plesov iz te ljubke operete je pravkar izšel, urejen za klavir, dvoročno, s podstavljenim besedilom. — o o o o o Cena izvodu K 3.—, po pošti K 3.10 o o o o o

Naročila sprejema 68-63
knjigarna L. SCHWENTNER v Ljubljani,
o o o ki je prevzela razpečevanje za vse slovenske dežele. o o o

Najvišji sadovi so dosegljivi
Ceres jedilna mast
je nedosegljiva
po dobrem okusu in stanovitnosti,
nizki ceni in slastnosti.
III 1324 3

3-82-3
Pismene znamke. Nabiralcem pošiljam na željo izbere samo zajamčeno brezhibnih pismenih znamk s 50-70% popusta pod vsemi katalogi. A. Weiss, Dunaj, I. Adlergasse 8. (podružnica v Londonu) Nakup.

Popolna oprema
za neverojenke
otroške perile
v zalogi za vasko starost priložna znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljeno 1870.

3-82-3
Klobuke čepice
cilindre in
v najnovejših taceh in v velikih izberah
priporoča
Ivan Soklič
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice

Vsakevrstne
rane
se morajo skrbno varovati pred vsako nevarnostjo
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo medilno vlažno maslo, tako imenovano praško domače maslo kot nespaljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rano, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.
Kdaj razpošilja se vsak dan.
1 cela pušica 70 v, 1/2 pušice 50 v. Proti predplačilu 8 K 16 v po pošti se pošilja 4 pušice, proti predplačilu 7 K 10 pušice posilimo pravo na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.
Vsi deli embalaže imajo zakonito dopolneno varstveno znamko.
Glavna zaloge
B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
Izborna „pri črnem orlu“
Praga 1477 8
Malá strana, ogei Nerudove ulice 203
Zaloga v lokarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri gosposkih lekarnah: O. Ploceci, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetachlger, J. Mayr.

MESSMERjev čaj

3489-1
najboljša pijača za zajtrk, neprekosna po dobroti in ceni. Poizkusni zavitki po 100 gr 1 K do 2 K pri J. Buzzolini u in A. Stucul u v Ljubljani.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju
sladne kave izrečno poudarjati ime
»Kathreiner?«

Ker se Vam sicer utegne
primeriti, da dobite manj
vreden posnemek brez vseh
vrlin, s katerimi se odlikuje
Kathreinerjeva kava.

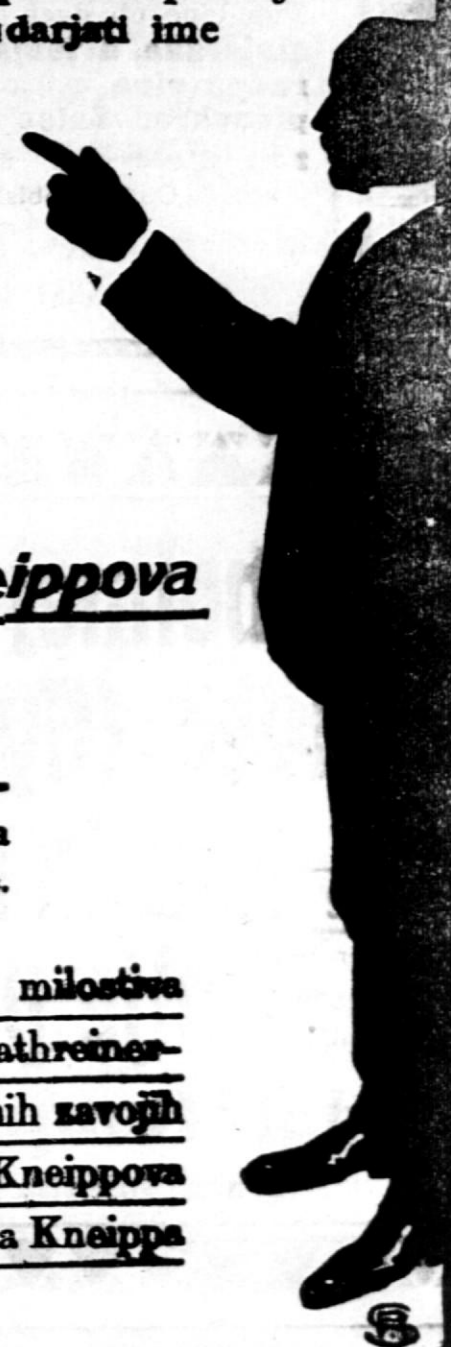
Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova

sladna kava

ima spričo posebnega načina
svojega proizvodnje
vonj i okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva
gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo
kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih
z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava« in s sliko župnika Kneippa
kot varstveno znamko.

Prilika!

Prodaja 3-87-5
jesenskega blaga
po zelo znižanih cenah

pri
GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana
Prešernove ulice šte. 9.

EMIL DOBRIČ Bazar pri Ljubljanskem gradu

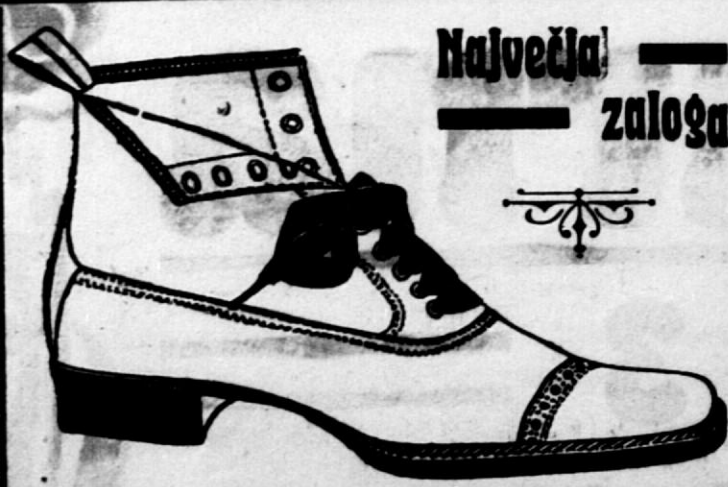
Dovoljnjem si slavnemu občinstvu najviljndneje naznanjati, da sem ustrezajoč
vsestranski zahtevi **otvoril v**
Prešernovih ulicah št. 9, poleg glavne pošte
specijalno trgovino

za tujske predmete, galanterijsko blago, igrače,
steklene in porcelanske reči, parfumerije, po-
tovalne in šolske potrebščine i. t. d.

Opirajoč se na vsestranske izkušnje, katere sem si pridobil tekom velikeletnega
delovanja v tej st oki, posebno pa šše svoje 14letno delovanje pri trvdki **Vaso**
Petrlič kot vodja detajlne trgovine, upam, da bodem lahko ustrezal vsem
zahtevam svojih cenje.ih odjemalcev.
Posebno mi bode skrb vsakega zadovoljiti z dobrim blagom ter z
izredno nizkimi cenami.

Proseč slavno občinstvo, da me v mojem podjetju podpira z obilnim obiskom
beležim z najodličnejšim spoštovanjem

EMIL DOBRIČ.

Največja
zaloge

Dokolenic (gamaš) iz usnja
in suknja za gospode, gospe in otroke.

Turistovskih čevljev
Ameriških čevljev
Otroških čevljev
Čevlji za dom

v izvrstnih ka-
kavostih po
smernih cenah.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

J. Szantner

Šelenburgove ulice 3 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 3
Gostilni zasloni in podstolne prosti. Zunanja naročila točno proti povzetju.